NĂM THỨ MƯỜI LĂM — SỐ THỨ 2945 | MỖI SỐ : 0$04 | NGÀY CHỦ NHẬT 9 JANVIER 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPÔT LÉGAL • INDOCHINE • Nº 7993

GIÁ MUA BÁO	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc.	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở. .	10.00	5.00	2.60	

Báo mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 15 mỗi tháng. Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur, 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
Téléphone nº 190

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . [illegible] le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Một cách chấn-hưng công-nghệ thương-nghiệp trong xứ mình

VIII

Một cái cơ-quan thống-nhất cả công-nghệ thương-nghiệp trong nước là cái công-thương liên hợp hội, như đã kể trên kia, thành lập được rồi, thành tức đã liên-lạc được với nhau rồi, tín dụng đã dàng buộc được với nhau rồi, đối với ngoài đã biết dìu dắt lẫn nhau mà không ganh tị lẫn nhau rồi, các hàng tinh thị-giá đã có thể chỉ bảo lẫn nhau rồi; bấy giờ sẽ lập ra các công-nghệ thương-nghiệp công-ty, góp lấy nhiều người, gom lấy nhiều vốn, để cho những kẻ có tài có chí ra sức kinh doanh; về mỗi một công-nghệ hay mỗi một thương-nghiệp có lập ra một cái công-ty chuyên kinh-doanh việc ấy, hoặc là công-ty vô danh, (anonyme par actions), hoặc là công-ty ủy-nhiệm (en commandite par actions), hoặc là công-ty gửi vốn (commandite simple), hoặc là công-ty hợp danh (en nom collectif), tùy việc tùy thời mà sáng lập tiến hành cho đúng theo thương-luật; về từng công-nghệ chuyên-môn thì để người nào thiện-thủ sành nghề đứng lên lập công-ty ủy-nhiệm hay là công-ty gửi vốn, kẻ có nhiều, người có ít, nếu xét thực người sở-trường về công-nghệ ấy mà là người cần cán tinh minh thì nên nhận góp cổ-phần với người ta cho người ta có đủ vốn mà mở-mang mối lợi đó; người góp cổ-phần là một bên xuất vốn, người chịu ủy-nhiệm là một bên xuất công, bên vốn bên công, cùng nhau chia đều mối lợi; cái cách công-ty ủy-nhiệm hay là công-ty gửi vốn là người chủ-nhiệm được vĩnh viễn chủ-trì công việc trong công-ty, về từng công-nghệ chuyên-môn tất phải người công-nghệ chuyên-môn chủ-trì mới được, nên lập công-ty theo cách ấy lợi hơn; về các thương-nghiệp thì hoặc lập công-ty vô danh, hoặc lập công-ty hợp danh tùy tiện được cả; đã điều-tra được những hàng hóa thâu nhập tự đâu được giá rẻ thì mua nhập cảng mà chia ra bán tất cho các nhà bán lẻ các nơi, những hàng hóa thâu xuất đi đâu được giá hời thì bán xuất cảng mà thu cả mua bao cho các nhà mua góp các chỗ; việc mua bán như thế phải cần nhiều vốn lại phải cần nhiều người, nên lập công-ty theo cách vô danh tập cổ, lựa chọn một hội-đồng quản-trị những người có thương-tài thương-đức đứng làm, hoặc theo cách hợp danh tập cổ, cùng nhau một ít người đồng tâm hiệp lực cùng làm là lợi.

Mỗi một công-ty công-nghệ thì chủ-trương về một thứ công nghệ ấy trong nước; thí dụ như công-ty công-nghệ làm đồ sơn thì bao nhiêu thợ làm đồ sơn trong xứ đều thu thập hết cả lại, chuyên trị một công-ty định kiểu mẫu, phát nguyên-liệu cho mà làm, trong mười hôm nửa tháng làm được chừng nào đồ, đem ký cả vào nhà hàng của công-ty, công-ty trả trước cho độ ba phần tư giá tiền hàng, lại làm lớp đồ khác, công-ty đã có chiêu bài quảng-cáo để khắp mọi chỗ, gửi mẫu hàng bày đồ hàng ở các thị-trường to, khi có đơn hàng ở đâu gửi đến mua thì công-ty bán đi, trừ lấy một số tiền hoa-hồng, còn thì trả nốt một phần tư giá tiền hàng cho các thợ, thứ đồ nào làm điêu làm dối, hay không đúng kiểu mẫu thì công-ty loại trả thợ làm; như thế mới bảo toàn được danh dự, tăng tiến được tinh xảo, khuếch trương được thế-lực về công-nghệ của mình, mà giữ vững được giá hàng về công-nghệ của mình, công-nhân mình có lợi, mà công nghệ mình chắc dần dần khởi sắc, mỗi một công-ty thương-nghiệp thì chủ-trương về một mối buôn trong nước, có phái-viên đi khảo giá các chỗ, có đại-lý ở chiêu hàng các nơi, định mua một thứ hàng gì thì có bao nhiêu nhà buôn nhỏ mua góp cho mình ở những nơi xuất sản, định bán một thứ hàng gì, thì có bao nhiêu nhà buôn nhỏ bán lẻ cho mình ở những nơi tiêu-thụ; như thế hàng mua không sợ hụt, hàng bán không sợ trệ, giá hàng không bao giờ sợ hớ, mẫu hàng không bao giờ sợ sai, mới mua bán tranh cạnh được với ngoại thương, mà vãn-hồi lợi-quyền về thương-nghiệp của mình được.

(Còn nữa) T.

Vô-tuyến-điện

Ngày 6 janvier 1927

Nước Pháp

Việc quốc tế trí thức tư ích

Các nhà giám-định luật-pháp của viện quốc-tế trí thức tư-ích họp ở Paris bàn đặt một bản giao-ước thương-mại về việc trao-đổi các công văn luật-pháp; các nhà chuyên-môn giám-định bàn nên mở một tập kỷ yếu quốc-tế để đăng các luật công-bố ở các nước.

Học-sinh nước Yougoslavie

Quan Học vụ bộ thượng-thư nước Yougoslavie có gửi thư cho M. Edouard Herriot tỏ lòng ghi ân của dân Tây về việc trợ-cấp cho học sinh nước Tây, và cho học-sinh ấy trú cư ở Pháp hàng 5.000 người, trong 10 năm nay vẫn theo học ở các trường trung-học và đại-học nước Pháp, M. Herriot có đáp nước Pháp lấy làm vui lòng thấy dân Yougoslavie ghi ân cái công lao của nước Pháp cố gắng để bảo tồn cái hương tỏa trí thức của nhân loại trong những thời buổi rất là khó khăn.

Việc tài chánh

Bộ Tài chánh công bố rằng xem cờ tổng kê của nhà Pháp quốc ngân-hàng trong ngày 29 décembre, thì số tiền của nhà ngân-hàng cho nhà nước vay có 35 nghìn triệu, tính ra còn thiếu 2 nghìn rưởi triệu mới tới cái hạn cực điểm là 37 nghìn triệu; ngày 31 décembre nhà nước đã hoàn lại nhà ngân-hàng 2 nghìn triệu, như vậy nhà nước còn nợ nhà ngân-hàng có 34 nghìn triệu, cái hạn cực điểm số tiền cho nhà nước vay nay hạ xuống là 36 nghìn triệu rưỡi. Theo như trong đơn tổng kê về tuần lễ này, thì nhà nước còn nợ nhà ngân-hàng có 35 nghìn triệu quan, nghĩa cái hạn cực điểm mới còn dư được một nghìn rưởi triệu.

Nước Anh

Dư luận với bản giao ước của nước Ý với nước Albanie

Các bài của báo *New-york Hérald*, và báo *Tribune* đăng về bản giao-ước Tirana của nước Ý với nước Albanie làm cho dư-luận rất là náo động, các nơi thuộc về chánh-phủ có nói trước khi lập bản giao-ước Tirana, chánh-phủ Anh không được có tỏ ý ưng thuận; người ta lại nói tuy rằng cuộc giao tế của hai nước Anh-Ý rất là thân ái nhưng hai nước không từng bao giờ định bàn đặt cuộc giao hiếu với nhau.

Nước Ý

Cái chánh-sách đối với Trung-hoa

Chánh-phủ Ý đã giao cho nước Anh một bản án văn về việc Trung-hoa. Nước Ý sẽ giữ gìn không can thiệp đến việc nội chiến của Trung-hoa. Nước Ý mong rằng liệt quốc sẽ dùng một cái thái độ chung, mà lấy sự công nhận lẫn cho nhau các quyền lợi ở Trung-hoa làm chuẩn đích. Nước Ý ưng việc nước Anh bàn cho về nước Trung-hoa cái khoản quan thuế ấn-định ở Washington, nhưng khoản thuế ấy phải thu theo lệ thường, nghĩa à do sở quan-thuế Trung-hoa thu.

Các bộ sứ-thần ngoại-quốc

M. Mussolini có hạ lệnh cho các quan quận trưởng dùng hết các cách mà ngăn ngừa mọi việc bạo động đối với các trú sở của các đại biểu ngoại-quốc.

Nước Đức

Tòa nội-các

Hãng điện-báo *Wolff* báo tin rằng thống chế Hindenburg sẽ cử M. Von Gurtius lập tòa nội-các mới.

Nước Bỷ

Các sở điện-thoại

Báo *Matin* ở Bruxelles đăng tin rằng các quan thượng-thư về đảng Thiên-chúa giáo và về đảng tự-do, biểu đồng tình về việc đặt sở điện thoại làm một sở tự trị.

Nước Nga

Sổ chi-thu

Báo *Gosplan* đăng tin rằng các số chi tiêu cộng hơn 5 nghìn rưởi triệu roubles, quá cái số thu nhập một nghìn triệu.

Đường điện thoại mới

Chánh-phủ Xô-viết nước Nga đã lập hợp đồng với mấy công ty Đức về việc đặt đường vô tuyến-điện thoại ở bắc bộ nước Nga.

Nghe đâu chánh-phủ Ukraine cũng thuê người Đức làm các cơ khí hỏa xa và đặt các đường hỏa xa mới.

Tây-ban-nha

Việc đất Tanger

Các tin đồn về việc nước Ý và nước Tây-ban-nha điều đình với nhau về đất Tanger là một tin đồn sai.

Một cuộc bay

Vì địa hạt Guinée của Tây-ban-nha thời tiết xấu, nên cuộc bay thẳng đến đất Guinée lại hoãn đến ngày 17 janvier

Nước Nhật

Các bộ sứ-thần mới

Trong sổ chi thu sang năm sẽ dự tính tiền để đặt các bộ đại-sứ ở Nga, ở Bỷ, và một bộ sứ-thần ở Trung-hoa.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Muốn mở cửa hàng chữa răng tại một tỉnh Bắc-kỳ thì phải theo những cách-thức như thế nào và có được in thiếp danh và treo biển cáo bạch là làm nghề chữa răng không?

LỜI ĐÁP. — Nếu làm nghề chữa răng *cách tây* thì phải theo như luật ngày 30 novembre 1892 do chỉ-dụ ngày 17 août 1897 tuyên-bố tại Đông-dương. Điều thứ 2 luật ấy như sau này :

« Làm nghề chữa răng, nếu không có bằng y-khoa bác-sĩ hay là bằng chuyên-môn chữa răng (chirurgien-dentiste) thì không được làm..... »

Nhưng nếu làm nghề chữa răng theo cách *bản xứ* thì được tự do, miễn là có nộp môn bài là đủ.

Điều thứ 8 nghị-định quan Toàn-quyền ngày 25 octobre 1904 về nghề làm thuốc An-nam tại Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Cao-mên và Ai-lao có nói như sau này :

« Các thể lệ trong nghị-định này (nói về nghề làm thuốc của các học-sinh có bằng tốt-nghiệp trường Thuốc) đối với những người bản-xứ không có văn-bằng tốt nghiệp trường Thuốc Đông-dương mà *làm nghề thuốc nam thuốc bắc thì không thi-hành, những người ấy vẫn được phép làm nghề của mình* theo như các thể-lệ hiện thờ ».

Vì nghề làm thuốc nam thuốc bắc là bao gồm cả việc chữa răng mà nghề thuốc nam thuốc bắc thì ai làm cũng được, miễn là nộp thuế môn bài là đủ thì sự chữa răng không có lệ cấm. Chỉ khác có cái là người bản-xứ làm nghề ấy không được đề vào biển cáo bạch hoặc trên danh thiếp của mình là *chirurgien-dentiste* (chuyên môn chữa răng) vì cái danh hiệu ấy là của những người có bằng tốt nghiệp ở các trường dạy khoa chữa răng ở bên Pháp. Nhưng có thể đề biển hay là đề ở danh thiếp là thầy thuốc Annam chuyên về các bệnh chữa miệng và răng (médecin indigène spécialiste des maladies de la bouche et des dents) hoặc là đề ngắn một chữ thầy thuốc chữa răng theo lối Á-đông (dentiste asiatique).

Vậy người bản-xứ không có bằng tốt-nghiệp chữa răng theo cách Âu-tây mà muốn làm nghề chữa răng thì phải xin một cái môn-bài làm nghề « thầy thuốc Á-đông » (médecin asiatique), như thế sẽ được phép chữa răng cũng là chữa các phần thân-thể của người ta, hoặc là cứ lấy hẳn một cái môn-bài « chữa răng theo cách Á-đông » (dentiste asiatique) cũng được.

Nghị-định quan Thống-sứ ngày 1er décembre 192? về thuế môn-bài ở Bắc-kỳ, trong cái biểu B có định thuế nghề thầy thuốc An-nam phải trả vào giá hạng thường, ở Hanoi, Nam-định, Haiphong thì từ hạng nhất xuống đến hạng tám nghĩa là 125, 100, 75, 55, 35, 25, 15 và 10 đồng, còn ở các tỉnh khác thì 100, 70, 50, 30, 15, 10, 6 và 3 đồng và thuế môn bài nghề chữa răng cách Á-đông (dentistes asiatiques) hay là thợ chữa răng (ouvriers dentaires indigènes) thì ở Hanoi, Haiphong và Nam-định vào năm hạng thường là 125, 100, 75, 55 và 35 còn ở các tỉnh khác thì 100, 70, 50, 30 và 15 đồng.

Ph. h-L.

SỰ TỔN HẠI CỦA NƯỚC ANH VỀ VIỆC THỢ MỎ ĐÌNH NGHIỆP TRƯỚC ĐÂY

Về việc phân tranh với chủ mỏ trước đây, thợ mỏ đình nghiệp bảy tháng giời, nước Anh tổn hại rất nhiều.

M. Runciman, chánh phòng hàng hải, tính rằng tổn hại từ 216 đến 270 triệu livres Lord Birkenhead thì tính số tổn hại ấy là 225 triệu livres. Ngoại giả lại còn phải tính 80 triệu livres tổn hại về số than không lấy được, và 12 triệu livres phải chi tiêu để mua 11 triệu tấn than của ngoại quốc.

Các công-ty hàng hải được lợi về sự vận-tải hàng hải hơn, nhưng các công-ty Đại tây-dương lại bị tổn hại vì số nhập cảng và số xuất cảng giảm đi. Các công-ty Đại-tây-dương phải mua ở ngoài 6 triệu 700.000 tấn than, mỗi tấn đắt hơn than trong nước 22 sh.

Số hàng xuất cảng trong sáu tháng giảm 22.400.000 livres, và nghề buôn lông-cừu tổn mất 3.500.000 livres; nghề kim-khí tổn mất 7.200.000 livres; nghề cơ-khí tổn mất 2.800.000 livres, nghề hóa-học thiệt mất 840.000 livres, và nghề dệt thiệt mất 800.000 livres.

Nghề đóng tàu thiệt mất 9.300.000 livres, và các công-ty hỏa xa thiệt mất 26 triệu livres. Số buôn bán với ngoài thiệt độ 100 triệu, và tiền công thợ tổn thiệt về độ ấy mất độ 40 triệu. Người ta ước cái giá các mỏ than ở nước Anh đáng độ 130 triệu livres, như vậy số tổn thiệt về việc phân tranh thợ mỏ lại to hơn cả cái giá các mỏ ấy.

LỄ RƯỚC LINH-CỬU VUA ĐẠI-CHÍNH NƯỚC NHẬT VỀ ĐÔNG-KINH

Như trong lời vô-tuyến-điện đã nói trước đây chiều ngày 27 décembre vừa rồi, chính-phủ Nhật đã rước linh-cữu vua Đại-chính từ Diệp-sơn về kinh-thành Đông-kinh. Lễ rước rất long-trọng, dọc đường đi nhân dân chiêm bái, hoặc quì hoặc đứng có đến hơn một trăm vạn người. Có một đội quân cảnh-vệ 15.000 người, chia đóng dọc đường để phòng giữ.

Linh cữu rước vào quàn tạm tại cung-nội, tang-lễ sẽ định vào thượng tuần tháng février, tang phí định là 250 vạn đồng.

Việc Trung-hoa

Ngày 24 décembre 1926

Tình thế Chiết-giang

Báo *Shanghai Times* đăng tin rằng Tôn-truyền-Phương đã tổ chức lại việc giữ gìn các địa hạt từ Thượng-hải đến Hàng-châu khiến cho Thượng hải không ngại lắm nữa. Đường hỏa-xa từ Thượng-hải đến Hàng-châu vẫn đi lại được. Nam quân đã lui đến Phú-dương cách phía nam Hàng-châu độ 12 dặm.

Sáu nghìn quân của Phúc-kiến đương tiến đến Hàng-châu, sẽ theo về cánh Tôn truyền Phương. Quân Quảng-châu binh như có ý lo sợ quân ấy chẹn đường.

Quân ở Phúc-kiến là của tướng Chu-ấm-Nhân nguyên đốc quân Phúc-kiến, và là liên minh với Tôn truyền-Phương. Mới đây tướng ấy bị quân Quảng châu trục ra khỏi Phúc-châu. Một số lớn quân của tướng ấy đi đường bể trốn khỏi Phúc-châu, một phần nhỏ thì đầu hàng, còn một sư đoàn 6.000 người thì lui dần đến Chiết-giang.

Có tin rằng sư đoàn ấy đến giúp cho Tôn truyền Phương. Hiện đã đi qua đường cương giới Chiết-giang, và định đến Hàng-châu. Sư-đoàn ấy tiến lên, thì có lẽ ngăn mất đường lui của quân Quảng-châu. Quân này đóng ở Phúc-dương bây giờ, thì bị chẹt vào giữa phía nam có quân của Phúc-kiến, phía bắc có quân của Tôn-truyền Phương. Nếu nam-quân không tiếp được viện binh, thì chỉ có một cách là lui vào tỉnh Giang-tây.

Lại có tin rằng Nam-quân được thêm quân về sư đoàn của tướng Chu-phượng Kỳ theo về quân ấy, nhưng lại khốn về nỗi thiếu đạn dược. Trước đây số quân của Quảng-châu là 2.000 người, nay được thêm quân của tướng Chu-phượng-Kỳ là 8000, chưa đánh nhau trận nào cả.

Hãng điện-báo Reuter báo tin rằng việc đánh Chiết-giang là do Tưởng-giới-Thạch muốn huyễn diệu với nơi cố-hương của Tưởng, chứ tướng Nga Galient, là binh vụ cố vấn vẫn khuyên nam-quân nên dừng lại ở trong đường cương giới Giang-tây và Phúc-kiến.

Sau lại có tin rằng Tôn-truyền-Phương hiện đã giữ được vững, mà không cần phải nhờ đến sức các tướng tá bắc-quân. Hàng-châu hiện nay có 6.000 quân về sư đoàn thứ nhất của tướng Trần-Nghi giữ, quân ấy thì bảo hộ trật tự ở trong, còn quân tiên phong của Tôn có 3.000 người đóng ở ngoài tại Thiên-diệu. Nghe đâu Tôn hạ lệnh cho quân linh chớ vượt quá Chương-an, là một nơi trên đường hỏa xa Thượng-hải-Hàng-châu. Tôn cũng ưng cho Chiết-giang đặt chánh phủ tự trị, nhưng nhân dân tỉnh ấy phải giữ cho quân Quảng-châu không đánh được mình.

(Dịch báo Tây)

Ngày 1er janvier 1927

Việc thu hồi trị ngoại pháp quyền ở Thượng-hải

Ngoại giao bộ ở Bắc-kinh đã điện cho giao thiệp ty ở Thượng-hải nói rằng nhất định đến ngày tết nguyên-đán sẽ thu hồi hội-thẩm công giải ở Thượng-hải, sẽ đặt ra lâm thời pháp viện.

Trương-tác-Lâm đã vào Bắc-kinh

Chiều ngày 27 décembre Trương-tác-Lâm đã vào Bắc-kinh, có bốn cỗ xe, một cỗ xe áp-đạo, một cỗ xe vệ đội, một cỗ xe tùy tùng, còn một cỗ xe hoa thì Trương ngồi. Khi tới nơi có đủ các quan văn võ ra đón. Trương lên xe về thẳng trong Thuận-thừa-vương phủ, dọc đường Trương đi có phủ hoàng-thổ cả, cảnh vệ rất nghiêm nhặt.

Ngày hôm sau Trương cho họp cuộc hội-nghị, quyết nghị cử Ngân-vân-Bằng tổ chức tòa nội-các, đối với quốc-dân-quân quyết ý chủ chiến. Nhưng về vấn đề nội các, có nhiều phái phản đối không bằng lòng cử Ngân-vân-Bằng. Trương định nếu cử Ngân không xong thì sẽ cử Dương-vũ-Đình.

Ngày tết Nguyên-đán, Trương đến ở điện Thái-hòa, để nhận lễ chúc mừng, hai bên cửa Đông-hoa và Tây-hoa đều có phủ hoàng-thổ cả, làm ra như lễ triều hạ của các quân chủ đời trước.

Trương có cùng với các tùy viên đi đáp lễ các công sứ các nước.

Việc chiến tranh ở Chiết-giang

Quân quốc dân đóng ở Đồng-lư, Nghiêm-châu và Lan-Khê, đã bắt năm trăm chiếc thuyền, chở quân Hà-ứng-Khâm ở Phúc-kiến lên sang sẽ quyết chiến với quân Tôn-truyền-Phương.

Hiện nay hai bên còn giữ nhau ở hai bên bờ sông Tiền-đường.

Chu phượng Kỳ tổng tư lệnh là quân Chiết-giang tuyên ngôn rằng quân Tôn-truyền-Phương giữ Hàng-châu, quấy nhiễu dân-sự, nay phụng mệnh Tưởng-tổng-tư lệnh, cho Chu được quyền chỉ huy toàn quân Chiết-giang và quân cách mệnh vào Chiết-giang, Chu sẽ mang đại quân đi quyết chiến.

Việc chiến tranh Quảng-tây và Vân-nam

Phạm-thạch-Sinh đã tuyên ngôn sau tết nguyên đán sẽ mang quân đánh Vân-nam.

Đội tiền-phong Long-vân quân Vân-nam đã kéo đến Bách-sắt.

Chẳng bao lâu hai bên sẽ khai chiến.

Tôn-truyền-Phương hạ lệnh nã bắt bọn phản đối

Tôn-truyền-Phương, hạ lệnh bắt 11 người phản đối, trong đó có Thai-nguyên-Bồi là nguyên tổng trưởng bộ giáo-dục trước. Tôn kể tội rằng bọn Thái thông nhau với quân cộng sản.

Cái nạn động đất ở Vân-nam

Có tin rằng cách tỉnh thành Vân-Nam hơn 10 trạm, có huyện P. ượng nghi mới rồi bị nạn động đất rất thảm, nhà cửa đổ xiêu, cây cối gẫy nát, nhân dân bị đè chết và bị thương rất nhiều, tiếng kêu khóc vang động cả một phương giời.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 6 janvier

Hoa-kỳ với việc quan thuế

Ở Đông-kinh có tin rằng Hoa-kỳ lấy cớ rằng Anh Nhật không hợp ý nhau về việc quan thuế Trung-hoa, thì đã điều đình với Bắc chánh phủ, và Nam chánh phủ, mà khởi nghị lên các điều khoản mới.

Ngày 7 janvier 1927

Việc ở Hán khẩu

Chiều hôm qua ở Thượng-hải không tiếp được tin tức gì khác ở Hán-khẩu.

Cứ như tin của người Anh thì 100 đàn bà con trẻ đã bỏ Hán khẩu dời ra Thượng-hải. Sau cùng có tin rằng pháo-thuyền *Marne*, nửa đêm mới rồi đã đi Hán khẩu. Người ta bảo chẳng bao lâu nữa người Trung-hoa sẽ chiếm lấy cả các tô giới. Tình thế Thượng-hải không thay đổi.

A. R. I. P.

Tin sau cùng

Nước Pháp với lễ kỷ-niệm nhà âm-nhạc Beethoven

Theo như lời của M. Herriot xin, ngày 26 mars sẽ làm lễ bách chu niên Beethoven.

Một tay khôi nguyên trong nghề võ ở nước Pháp

Hội liên hiệp Pháp về nghề võ công-bố võ-sĩ Plader là khôi nguyên ở nước Pháp về hạng poids mouches.

Cái nạn thất nghiệp ở Pháp

Nay mai nghị viện họp trước tiên sẽ bàn đến các lời chất-vấn về cái nạn thất nghiệp.

Quan tổng trưởng bộ Lao động đã cho biết các mệnh lệnh gửi cho các quan ủy viên riêng tại đường cương-giới về việc cấm những người lao động ngoại quốc không có giấy hợp đồng thuê làm mà có trình báo hợp lệ thì không được vào; lại sẽ trù tính các phương sách để giúp đỡ cho những người ngoại quốc không có công việc làm trở về nước mình.

Tòa nội các nước Đức

Việc cử M. Von Curtius làm thủ tướng có lắm điều khó khăn. Các đảng trung ương hết sức giữ lấy quyền chính.

Bệnh dịch grip ở nước Đức

Ở Breslau và ở Worms có bệnh grip độc. Nhiều người chết.

Chiếm khôi trong nghề đi bộ

Ở Gênes có tin rằng Valente chiếm khôi trong việc đi bộ, đi được 20 kilomètres trong 1 giờ 36 phút, 59 giây. Người chiếm khôi trước đây đi mất 1 giờ 54 phút.

Loạn ở Mexique

Tại mấy hạt ở Mexique có việc khởi nghịch.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Les bureaux de la Direction, de l'Administration et de la Rédaction du T.B.T.V. et du Học báo sont transférés Jules Ferry n° 66bis et 68. Entrée de la Rédaction n° 39 rue Lamblot.

Sở báo T. B. T. V. và Học-báo mới dọn sang phố hàng Trống số 68. Tòa soạn có cửa riêng vào đằng phố Nhà-thờ, số 39.

Thời-tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	27 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ		12$10
— nhì,	—	11 60
— ba,	—	10 60
Thóc hạng nhất,	—	7 10
Bắp ngô —	—	7 30

Giá bạc. — Kể từ ngày 8 Janvier 1927 giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f, 40.

Tại giá quốc trái:

Ngày 4 Janvier 1927

5 %	hoàn dần		84 f.50
5 ½ %	hoàn dần		»
4 %	vĩnh viễn	1917	50 f 75
4 %	»	1918	50 f.00
6 %	»	1920	71 f.15
5 %	hoàn dần	1920	80 f.50
4 %		1925	80 f 95

Ngày 7 Janvier 1927

5 %	vĩnh-viễn	52 f.50
5 %.	1915-1916	62 f.00

Tin tàu. — Tàu *Meinam* mang thư sang Pháp (đường Anh) đến ngày thứ hai 10 janvier hồi 9 giờ 30 ở Hai-phong sẽ chạy thẳng đi Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối chủ nhật 9 janvier.

Tại nhà bưu-điện chính Hanoi sáng chủ nhật từ 8 đến 10 sẽ mở một *guichet* phụ.

Việc bầu nguyên-lão nghị viên ở bên Pháp. — Ngày mai đây là chủ nhật ở bên Pháp có cuộc bầu lại một phần ba trong nguyên-lão nghị-viện (sénat), sáng thứ hai này chừng 9 giờ sáng thì hãng vô tuyến đã có thể yết tên những ông trúng cử được, vì đêm chủ nhật, trước lúc 23 giờ, sự kết quả cuộc bầu cử đều phải điện trình bộ Nội vụ ở Paris cả.

Nghe nói quan Toàn-quyền Varenne cũng ứng cử vào nguyên-lão nghị viện.

Hội đồng chánh-phủ. — Hội-đồng chánh-phủ thường trực đã họp sáng hôm nay hồi 9 giờ do quan quyền Toàn-quyền Pasquier chủ tọa.

Quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ lên Vĩnh yên. — Sáng hôm qua, quan quyền Toàn-quyền Pasquier cùng với quan Thống-sứ Robin có lên thăm tỉnh Vĩnh-yên, buổi chiều lại trở về Hanoi.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra số 11

Cái chương trình các việc công tác của thành-phố. — Nay ở nhà máy nước dùng thêm một cái giếng thứ bảy nữa thì mỗi ngày nhà máy có thể phát đi được 11.500 thước *cubes* mà theo như số dự định thì phải những 15.000 thước *cubes*. Nhưng vì nhà máy nước chưa có thể dùng thêm hai cái giếng nữa cho đủ nước thì quan Đốc-lý định bàn với Hội-đồng lấy nước ở ngoài sông vào cho để lắng cặn rồi lọc mà dùng. Như vậy thì mỗi ngày cũng có thêm được 4000 thước *cubes*, sau này dù có đào thêm hai cái giếng nữa là 9 cái mà lỡ khi máy hỏng cũng có nước dùng. Còn vấn-đề dựng một nhà máy mới thì sau sẽ bàn đến.

Về vấn-đề điện-khí thì Hội-đồng đã giao một ban chuyên môn xét và Hội-đồng định mở thêm đường cho luồng điện mạnh hơn chừng 3 tháng thì xong. Các đường dây bây giờ cần được 110 tấn đồng, vậy sẽ mắc thêm 40 tấn nữa.

Ban chuyên-môn có định mở rộng nhà máy điện ra, bản dự-án ấy thế nào sẽ đệ trình Hội-đồng thành-phố xét. Cứ theo như bản dự-án ấy thì cái nhà máy bây giờ vẫn để nguyên chỗ cũ, vì rằng dời đi nơi khác, trong thành-phố hay là sang Gia lâm thì tốn cho thành-phố nhiều lắm và trong cái thời-kỳ dựng nhà ấy, tất là phiền cho các nhà mua điện.

HÀNG TẾT

Các ngài có mua ô, mua pháo, mua khăn quàng cổ (cachecol) bằng tơ, các thứ rượu mùi và các hàng khác thì nên đến hiệu Thụy-An bán tạp-hóa ở hàng Bông đệm, số 47. Hiệu ấy mới nhận được ở bên Tây gửi sang nhiều thứ ô đàn-ông và ô đàn-bà trông rất xinh mà bán lại không đắt. Còn pháo thì là pháo của người Nam ta chế ra, đốt tan xác, vừa kêu lại vừa đẹp, hàng gì bán cũng rẻ hơn các nơi. 6.003

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thượng thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said [illegible]

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 16 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIẤY NÓI SỐ 236

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Hiệu-trưởng: PHẠM HUY-LỤC

22 Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) Máy-nói số 150

Là trường tư của báo Trung-Bắc mở ra, có đủ các lớp nền Sơ-học kiêm-bị như của Nhà-nước. Chương-trình và qui-tắc theo như trường Nhà-nước, nhưng chú-trọng nhất về sự giáo-dục cùng việc dạy Pháp-văn và Quốc-văn.

Tiền học lấy đắt là vì mỗi thầy chỉ dạy độ ba chục học-trò là cùng để có thể chăm riêng từng người được.

Buổi tối lại có lớp chuyên dạy chữ Pháp để luyện tập học-trò thi vào các trường Cao-đẳng tiểu học hoặc thi vào các công sở Nhà nước.

Thầy học đều là những người đã dạy ở các trường Nhà-nước lấy ra cả.

Cho được thỏa lòng những nhà ở các tỉnh có con em muốn cho trọ học tại Hanoi, thì Học-hiệu định nay mai sẽ mở ra một ký-túc-xá có chỗ ăn, chỗ ngủ, chỗ chơi cho học-trò, rất lịch-sự và hợp-thức, không phải từ chối như là từ khi mới mở trường đến nay nữa, nhưng số học-trò có được kha khá thì mới có thể mở được.

Nếu mở được một cái ký-túc-xá như thế thì rất là tiện cho các hàng quan chức hay thuyên chuyển, cùng là các nhà hào-phú ở các nơi chưa có trường kiêm bị, hoặc là vì lẽ gì khác mà không muốn cho học ở trường tỉnh minh.

Các nhà ở xa, ai muốn hỏi điều gì xin cứ viết giấy cho hiệu-trưởng, ở số 22, phố Nhà-thờ và xin đính theo một cái timbre để trả lời.

Sổ bảo cử trong thành phố. — Quan chánh Đốc-lý thành phố Hanoi nhắc lại cho nhân dân Annam trong thành phố biết rằng: chiếu nghị định quan Toàn-quyền ngày 17 tháng một năm 1908 thì năm nào từ ngày mồng một đến mồng mười tháng giêng tây cũng làm sổ bảo cử kê tên những người có quyền bầu nghị viên thành phố, và chậm nhất thì ngày 15 tháng giêng tây cũng để sổ bảo cử tại tòa Đốc-lý cũng yết danh sách những người mới được thêm tên vào sổ và những người bị xóa tên ở sổ đi để cho mọi người đến xem.

Những đơn kêu xin thêm tên vào sổ hay xin xóa tên ở sổ đi thì hạn trong hai mươi hôm kể từ ngày yết sổ (nghĩa là từ 16 tháng giêng đến mồng 4 tháng hai tây là cùng) phải đệ tại tòa Đốc-lý để hội đồng coi về việc làm sổ sẽ xét.

Hội đồng xét định thế nào thì trong ba hôm tòa Đốc-lý sẽ viết giấy gửi tận nhà cho những người có đơn được biết. Nếu hội-đồng đã xét định mà những người có đơn không chịu thì trong năm hôm kể từ ngày nhận được giấy, có thể kêu lên tòa án Sơ-Thẩm.

Quan chánh Đốc-lý lại nhắc cho mọi người biết rằng; theo như khoản thứ 4 chỉ dụ ngày 11 tháng bảy năm 1908 thì những người như sau này mới được kê tên vào sổ bảo cử:

1° Những tú tài, cử nhân, tiến sĩ và những người Annam có bằng tốt nghiệp về pháp học hay pháp việt học, đang 21 tuổi trở lên, đã ở trong thành phố ít ra một năm, hay đã có tên nộp thuế thổ trạch và những viên chức tùng sự các sở nhà nước bảo hộ hay các ty thuộc theo việc quan Annam kể từ thư ký ký lục mực thụ hạng ba trở lên, hay từng bát phẩm trở lên ít cũng đã làm việc được năm năm, những người nói trên này không cứ phải có nộp thuế mới được.

2° Tất cả những người có tên thổ trạch hay môn bài ít ra nộp 15 đồng bạc thuế chính ngạch một năm, đúng hai mươi mốt tuổi, thực có ở trong thành phố ít cũng là một năm và không bị can án bao giờ.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra số 11

Cháy ở phố Cầu-gỗ. — Vào hồi 4 giờ rưỡi chiều hôm qua phát hỏa tại hiệu Thuận-lợi là hiệu đóng xe ở số nhà 32 phố Cầu-gỗ. Nghe đâu vì một ngọn đèn đổ ở trên bàn thờ cho nên bén lên mái. Người nhà chạy đi chữa lấy, không hô hoán lên cho nên lửa bén sang cả nhà số 30 là hiệu bán thuốc lào. Mấy người làng giềng thấy lửa cháy nhảy lên mái nhà, nên một một gọi lính ở gần đấy đi báo sở cẩm. Ông hội-viên Trịnh-xuân-Nghĩa ở gần đó liền gọi giấy nói báo sở lục lộ thành phố đem xe ô-tô chữa cháy đến. Cháy lem mất cái gác nhà số 32, lan sang cả nhà bên cạnh. Hiệu Thụy-hương bán thuốc lào thấy cháy cho người khuân thuốc lào đi, bị mất nhiều.

ĐỒ MỘT LỌ

Quinionine vào trong một lít rượu vang thường thì sẽ được một thứ rượu vang thực tốt, uống rất bổ huyết, gân cốt, và các cơ quan trong thân thể.

Mỗi lọ giá 0$60. có bán tại hàng bào chế *Blanc*, phố Paul-Bert, Hanoi.

QUÀ BIẾU

Kể từ hôm nay cho đến thứ sáu 31 Décembre này. Bản hiệu đã ra rất nhiều bít tất dài bằng lụa để biếu.

Nếu quí khách nào mua được từ 5 đồng giở lên bản hiệu xin biếu một đôi.

V. DEMANGE Hanoi

Đá bóng thi. — Chủ-nhật 9 janvier này, tại bãi cỏ đường thành (Terrain militaire) sẽ có hai cuộc đá bóng thi:

Cuộc thứ nhất bắt đầu từ một giờ chiều, do hội thể-thao La Lance đấu với hội học-sinh trường Sư-phạm. Cuộc thứ hai tiếp sau ngay cuộc thứ nhất, do hội Etoile Rouge đấu với hộ 9e Colonial để tranh giải quán quân.

Ngạch quan lại. — M. Ng-tử-Liên, hậu bổ Tuyên-quang, nay đổi về tòng sự tại tòa phủ Thống-sứ.

M. Ng-sông-Gi, ấm sinh, quán thôn Tam kỳ, xã Xuân-cầu, huyện Văn-giang (Bắc-ninh), nay được bổ thừa phái hạng tư, hàm hàn lâm viện cung phụng (9 1) và bổ đi thừa phái châu Định-hóa (Thái-nguyên), thay M. Đỗ-văn-Bảo.

M. Ng-mậu-Đỉnh, thừa phái hạng năm ở Hà-đông được từ chức.

M. Đỗ-văn-Bảo, thừa phái châu Định-hóa nay đổi về Hà-đông.

M. Ng-Bính ấm sinh, quán làng Đồng-mỏ (Thái nguyên), nay được bổ thừa phái hạng tư, hàm hàn lâm viện cung phụng (9,1) và bổ đi Tuyên-quang.

THIẾT-HOA-TIÊN SỬ đã ra số 11

Ngạch học-chính. — Các giáo chức có tên sau này đều được thêm hạn nghỉ một năm nữa:

Kể từ 1er décembre 1926

Mlle Hoàng-thị-Nga, giáo học hạng tám.

Kể từ 19 décembre 1926

Mlles Ng-thị-Sâm, Ng-thị-Mão, giáo học hạng tám.

Kể từ 20 décembre 1926

M. Phạm duy Quynh, giáo học hạng tám ở Ta phu, phủ Kiến-xương (Thái-bình)

Kể từ 1er février 1927

Mme Trịnh-thị-Hoa, giáo học thì sai hạng bảy.

Mlle Ng-thị-Nguyệt, giáo học hạng tám ở Nam-định, được nghỉ dưỡng bệnh 6 ngày.

CÁO-BẠCH CẦN-KÍP

Bản-hiệu có lời cấp-thỉnh các ngài buôn đĩa-hát tiếng ta, hiệu « Victor » đến ngay bản-hiệu phố Tràng-tiền, số nhà 58, để đặt hàng, vì tết ta đã đến nơi, cho tiện bề nghênh tiếp.

Etablissements INDOPHONO

58, Rue Paul Bert, Hanoi

5 993

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và Thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15

Tiền cước thường . . 0,05

Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC

61-63, Rue du Coton

HANOI

5783

Ngạch kho bạc. — M. Phạm-gia-Khánh tham tá hạng ba ngạch kho-bạc được thăng hạng nhì kể từ ngày 1er Janvier 1927.

Ngạch khán hộ. — M. Lê-thị-Nhàn khán hộ hạng tư, được thêm hạn nghỉ 3 tháng nữa.

Thăng thưởng trong ngạch Bưu-điện. — Những viên chức ngạch Bưu-điện có tên sau này được thăng thưởng về kỳ đầu năm 1927.

Thăng thư-ký thượng hạng ngoại hạng niên bổng 1.520 đồng; M. Phạm-gia Thái.

Thăng thư ký thượng hạng hạng nhất niên bổng 1.320 đồng, MM. Bùi-bá-Liêm, Bùi-huy-Lại.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng ba niên bổng 1.074 đồng, M. Ng-văn-Hệ.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng tư niên bổng 996 đồng, M. Đỗ-đình-Lượng

Thăng thư ký hạng nhất niên bổng 918 đồng, MM. Vũ-văn-Tích, Trần-ngọc-Lân, Ng-quang-Hưng.

Thăng thư-ký hạng nhì niên bổng 840 đồng, MM. Phạm-mạnh-Ta, Ng-xuân-Bưu, Mai-ngọc-Phương.

Thăng thư-ký hạng ba niên bổng 762 đồng, MM. Lê-Bảng, Trương-tá-Thao, Nguyễn-đình-Phục, Phạm-đắc-Nhuận.

Thăng thư-ký hạng tư niên bổng 684 đồng, MM. Ng-Thư, Ng-văn Xuân, Đặng ngọc-Bồ, Đỗ-văn-Thọ, Trịnh-xuân-Ưng.

Thăng thư ký hạng năm niên bổng 606 đồng, MM. Tạ-ngọc-Lê, Ng-văn-Sự, Lê văn-Ngọc, Ng-văn-Thông, Vũ-văn-Lộc, Ng-văn-Chung. Ng-đoan-Hoan, Tạ-văn-Ngọc, Ng-văn-Mai dit Joseph.

Thăng facteur thượng hạng hạng nhất niên bổng 450 đồng, MM Ng-văn-Thái, Ng-văn-Phụ.

Thăng facteur thượng hạng hạng tư niên bổng 350 đồng MM. Vũ-văn-Tín Nguyễn-văn-Diên.

Thăng facteur hạng nhất niên-bổng 330 đồng, Ng-như-Nguyên.

Thăng facteur hạng nhì niên bổng 300 đồng. MM. Ng-đình-Huyên, Ng-Nung, Trần-văn-Ty, Hoàng-văn Tất.

Thăng facteur hạng tư: M. M. Nguyễn-huy-Chi, Đặng-văn-Cung, Nguyễn-xuân-Cầm, Lê-đình-Gia, Lê-trung Hinh, Nguyễn-Dang, Trịnh-văn Dinh.

Thăng courrier-convoyeur ngoại hạng: 645p. M. Nguyễn-v-Cẩn dit Mai.

Thăng courrier-convoyeur hạng nhất 515p, MM. Đinh-chinh-Thuyết, Ng-văn-Hồng.

Thăng courrier-convoyeur hạng nhì 450p MM. Bùi-đình-Trương, Ng-kim Đính.

Cái nạn ô-tô. — Vừa rồi chiếc ô-tô vận-tải của hiệu Larrivé đi đường Hanoi Phủ-lý, khi tới km 24, thì sực thấy ở đằng trước có một đứa bé chừng 10 tuổi ẵm đứa em lên ba, đi ở đường; ô-tô cố lái cùng tay phải để tránh, chẳng may không những không tránh được, mà hai anh em đứa bé, đứa thì bị thương nặng ở sườn, đứa thì thương nặng ở đầu, còn ô-tô thì xuống rãnh ở vệ đường.

Sáng hôm qua vào hồi 11 giờ 10 chiếc ô-tô số T. 2241 của một người Tây làm ở sở Bưu-điện số nhà 10 phố Tân-hưng hơi đi đến phố hàng Cót thì đụng phải cái ô-tô số T. 2357 của M. Trịnh quang-Sâm ở phố Chân Cầm dưới Hà-nam, do Nguyễn-văn-Khiêm cầm máy.

Các rạp chớp-bóng Hanoi

RẠP CINÉMA PALACE

HANOI

Phố Tràng-Tiền

Từ thứ Tư 5 đến thứ Ba 11 Javier 1927

chiếu tích chuyện

CÁI HOA HỒNG BẠCH

Chuyện rất hay — cam-khổ cho một người thiếu-nữ quá nghe đến nỗi. . . về sau năm chìm bảy nổi, cũng được hòa-hợp.

FAMILY CINÉMA

phố Hàng Buồm

Từ Thứ Tư 5 đến Thứ Sáu 7 Janvier

CHUYỆN TÀU BAY MA

Từ Thứ Bảy 8 đến Thứ Ba 11 Janvier

THANH XÀ! BẠCH XÀ!

Rạp Family Cinéma phố Hàng Buồm sắp chiếu bộ tiểu-thuyết tàu làm phim ảnh

LƯƠNG SƠN BÁ

VÀ CHÚC ANH THÁI

HẠ GIÁ TỪ 10 ĐẾN 15%

Từ ngày 28 novembre đến ngày 31 décembre 1926. Xin quý-khách chiếu cố.

FONDERIE TONKINOISE

Hoàng-xuân-Lan

N° 58 bis, Avenue Henri d'Orléans, Hanoi

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50 đồng

Nạn con nhà lao động. — Ngh
hôm kia có một người thợ tên l
Nguyễn-văn-Ngọ làm ở trong s
nhà của hiệu [illegible] đương giờ để chữa
lại thì bị thương.

Ô-tô suuy hoài. — Người cầ
máy chiếc ô-tô của hãng ô-tô S.F.T
bị làm tờ biên bản vì đi đến
xe không chạy từ từ và không ra biê
sai đến khi lính cảnh sát gọi lại
không hãm lại cứ chạy hoài.

Chủ với người làm công. —
Người Khánh Hòa-sinh, buôn bán
phố hàng Buồm, kiện người làm
công là Kang-Sưu vì tội bịt thu
Vậy nay còn đang xét.

Kiện người đánh chồng. —
Phạm-thị-Nuôi, thưa một người Âu
đã đánh chồng thị bị thương. Vậ
nay còn đang xét.

Lừa đảo. — Nguyễn-văn-Cẩn lừ
đảo đến, thưa Phạm-văn-Quan
lừa đảo của mình. Vậy nay còn đang
xét.

Lại mất trộm giây điện thoại —
Tối hôm 3 janvier ở đường Hanoi đi
Lạng-sơn chỗ kilomètre 37, có k
trộm cắt mất một đoạn giây điệ
thoại bằng đồng đáng giá 10 đồng.

Các tin vặt. — Ngày 4 décembre
1926, Ng-đình-Tường tức là Bố-n
đến thuê một cái xe tay ở hiệu Đ
văn-Đợp ở phố hàng Thị. Cách m
ngày không thấy đem giả thì chủ
đi tìm thấy xe bỏ ở ô cầu Dừa, n
cả đồ phụ xe. Nay tên Tường p
bắt khai là đưa cho người bạn k
buổi tối rồi bạn bỏ xe đấy không b
Người ta nói rằng việc bỏ xe hằ
ngày thường xảy ra luôn chỉ vì nh
cái xe nghiệt quá.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệ
mà quý-khách đã hoen nghếch h
nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên
« *COLLYRE JAUNE selon la formule d
Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũn
vàng mà giấy bọc cũng vàng, các qu
khách nên đòi bằng được như thế th
mới khỏi nhầm. 5002

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH
NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố P
Bert, Hanoi mua nhiều, và mua đư
rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được c
chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite
Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinon
và tất cả các thứ dùng vào nghề ản
theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Quan Đốc-tơ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

[illegible]

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cái nạn của con nhà lao-động.
Trưa hôm kia, một bọn phu đang khu
hàng ở tàu *Van Vollenhoven* lên, t
sực cái dây cần hàng đứt, đồ
thì đương một người phu đứng l
ở dưới. Người phu ấy chết ngay
tức.

Đắm thuyền. — Trưa hôm k
một chiếc thuyền chở 25 tấn than
tới chỗ trước xi-măng thì
[illegible] đụng phải, đắm
May người không việc gì cả.

HẢI DƯƠNG

Việc trôi thây trẻ-giá ở l
Quan-kaé. — Việc ấy xem c
quan chức muốn hòa giải đi
chuyện. [illegible]

N. N. lại cho

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

VII

Précautions à prendre dans le blâme

L'Histoire et la philosophie ont d'éternels devoirs qui sont en même temps des devoirs simples; combattre Caïphe évêque, Dracon juge, Trimalcion législateur, Tibère empereur; cela est clair, direct et limpide et n'offre aucune obscurité. Mais le droit de vivre à part, même avec ses inconvénients et ses abus, veut être constaté et ménagé. Le cénobitisme est un problème humain.

Lorsqu'on parle des couvents, ces lieux d'erreur, mais d'innocence, d'égarement, mais de bonne volonté, d'ignorance, mais de dévouement, de supplice, mais de martyre, il faut presque toujours dire oui et non.

Un couvent, c'est une contradiction. Pour but, le salut; pour moyen le sacrifice. Le couvent, c'est le suprême égoïsme ayant pour résultante la suprême abnégation.

Abdiquer pour régner, semble être la devise du monachisme.

Au cloître, on souffre pour jouir. On tire une lettre de change sur la mort. On escompte en nuit terrestre la lumière céleste. Au cloître, l'enfer est accepté en avance d'hoirie sur le paradis.

La prise de voile ou de froc est un suicide payé d'éternité.

Il ne nous paraît pas qu'en un pareil sujet la moquerie soit de mise. Tout y est sérieux, le bien comme le mal

L'homme juste fronce le sourcil, mais ne sourit jamais du mauvais sourire. Nous comprenons la colère, non la malignité.

VIII

Foi, loi

Encore quelques mots.

Nous blâmons l'église quand elle est saturée d'intrigue, nous méprisons le spirituel âpre au temporel; mais nous honorons partout l'homme pensif.

Nous saluons qui s'agenouille.

Une foi; c'est là pour l'homme le nécessaire. Malheur à qui ne croit rien !

On n'est pas inoccupé parce qu'on est absorbé. Il y a le labeur visible et le labeur invisible.

Contempler, c'est labourer! penser, c'est agir. Les bras croisés travaillent, les mains jointes font. Le regard au ciel est une œuvre.

Thalès resta quatre ans immobile. Il fonda la philosophie.

Pour nous les cénobites ne sont pas des oisifs, et les solitaires ne sont pas des fainéants.

Songer à l'Ombre est une chose sérieuse.

Sans rien infirmer de ce que nous venons de dire, nous croyons qu'un perpétuel souvenir du tombeau convient aux vivants. Sur ce point le prêtre et le philosophe sont d'accord. *Il faut mourir.* L'abbé de La Trappe donne la réplique à Horace.

Mêler à sa vie une certaine présence du sépulcre, c'est la loi du sage; et c'est la loi de l'ascète. Sous ce rapport l'ascète et le sage convergent.

Il y a la croissance matérielle; nous la voulons. Il y a aussi la grandeur morale; nous y tenons.

Les esprits irréfléchis et rapides disent :

— A quoi bon ces figures immobiles du côté du mystère ? à quoi servent-elles ? qu'est-ce qu'elles font ?

Hélas! en présence de l'obscurité qui nous environne et qui nous attend, ne sachant pas ce que la dispersion immense fera de nous, nous répondons : Il n'y a pas d'œuvre plus sublime peut-être que celle que font ces âmes. Et nous ajoutons : Il n'y a peut être pas de travail plus utile.

Il faut bien ceux qui prient toujours pour ceux qui ne prient jamais.

Pour nous, toute la question est dans la quantité de pensée qui se mêle à la prière.

Leibnitz priant, cela est grand; Voltaire adorant, cela est beau. *Deo erexit Voltaire.*

Nous sommes pour la religion contre les religions

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

VII

Chê cũng nên cẩn-thận

Khoa sử-ký và khoa triết-học, hai khoa ấy có mấy điều nghĩa-vụ phải giữ đời đời, mà lại là những điều giản-dị; phải trách-mắng, phải xỉ-mạ những kẻ như thầy-cả *Caïphe* (bên đạo Gio-thái đã xử tội Đức Chúa Giê-du), như viên thẩm-phán quan Hi-lạp tên là *Dracon* (đã đặt nên những luật-phép tàn-ác quá); như nhà thiết-pháp *Trimalcion*; như ông hoàng-đế *Tibère* nước La-mã; những sự ấy toàn là những sự rõ-ràng, ngay-thẳng, minh-bạch, không có thì gì tối nghĩa cả. Những cái quyền-phép của mọi người được ăn-ở riêng mình một xó, (quyền đi tu kín) dẫu rằng có điều bất-tiện, có điều trái lẽ công, song cũng phải công-nhận cho nó là một thiên phó chi quyền, phải dung phải nể. Sự đi tu khổ hạnh là một vấn-đề trong nhân-loại.

Khi đàm-luận đến những nhà tu-hành là những nơi có sai-lầm, nhưng mà vô-tội; có lạc-lối nhưng mà có thành-tâm; có ngu-dốt nhưng mà có tận-tâm; có đau đớn, nhưng mà đau đớn vì đạo; khi đàm-luận đến thường cái lẽ khả-phủ nó phân-vân lắm.

Một nhà tu là một cuộc nghĩa-lý tương-phản. Mục đích nó là để cứu-vớt linh-hồn; phương-kế nó thì dùng sự thiệt-thòi khổ-hạnh. Nhà tu, tức là một nghĩa vị-kỷ rất cao-thượng mà kết-quả nên một cách vong-kỷ rất cao-thượng.

Nhường ngôi mà trị thiên-hạ. Câu đề-xướng của chế độ tu-hành hình như là câu ấy.

Trong một nhà tu, kẻ tu-hành chịu đau-đớn để tìm lấy khoái-lạc. Tự bỏ một đạo hối-phiếu (cái đơn giao cho ngân-hàng đi thu tiền hộ) để đòi nợ cái chết. Đem sự tối-tăm ở dương-gian mà mua lấy cái sáng-sủa ở thiên-đàng. Hãy tạm tính lấy địa-ngục để về sau mà hưởng được thiên-đàng.

Khoác cái áo tu-hành vào, tức như tự-tử để mà mong lấy cuộc sinh-tồn vĩnh-viễn.

Cái chân-tình của sự tu-hành như thế, thì ta không nên báng-bổ. Bởi vì trong sự tu-hành cái gì cũng có nghĩa trang-nghiêm, từ cái hay cho đến cái dở.

Vậy thì người chính-trực nên cau mày, mà không nên cười tủm-tỉm mà nhạo-báng. Ta chịu rằng tức-giận là phải, mà ta không chịu sự mỉa-mai.

VIII

Đạo, là lý vậy

Xin nói nốt vài câu nữa.

Ta trách nhà-thờ khi nhà-thờ dùng âm-mưu quỉ-kế; ta khinh những kẻ đã chuyên phần-hồn mà còn khát phần-đời, nhưng hễ người nào đã có tư-lự về đạo-lý thì ta tôn-kính.

Ai biết quì thì ta lạy.

Tin điều gì, đó là mối thiết-yếu của người ta. Hại thay cho những kẻ không tin gì hết!

Người mê-man tư-lự không phải là người không có việc. Cách hành-vi của người ta, có hữu-hình, có vô-hình.

Chiêm-vọng cũng là cày đất; tư-tưởng cũng là hành động. Hai cánh tay khoanh lại mà có làm; hai bàn tay chắp lại mà được việc. Ngửa mặt lên trông trời cũng là một sự-nghiệp.

Ông *Thalès* ngày xưa bốn năm ngồi không cựa. Mà ông đã sáng-lập nên khoa triết-học.

Cứ thiển-ý ta thì những kẻ đi tu không phải là những kẻ ăn không ngồi rồi; mà những người ẩn-dật không phải là những người không được việc.

Ngồi mà tưởng đến nơi Bóng-tối, là làm một việc quan-trọng.

Trước-giả không phải chối câu nào trong những lời vừa nói, mà nghĩ rằng luôn-luôn tưởng đến cái mả, là một việc người sống nên làm. Về khoản đó thì nhà thầy-cả với nhà triết-học cũng một ý-kiến. Số là *Ai cũng phải chết.* Ông thầy-dòng ở nhà tu *La Trappe* cãi với nhà thi sĩ *Horace* như vậy.

Đem cái ý-tưởng chết mà cho nó ám ảnh cuộc sống của mình đôi ba chút, đó là cái lệ-phép của người hiền tự thiết ra mà theo lấy; đó là lệ-phép của nhà tu khổ hạnh. Về khoản ấy nhà tu-hành với nhà hiền-sĩ cũng nghĩ như nhau.

Người ta mỗi ngày thấy lớn thân-thể; sự ấy chúng ta ai cũng muốn. Lại có cuộc tâm-tính cũng ngày khôn lớn; sự ấy chúng ta ai cũng thiết.

Những kẻ ít nghĩ nông-nổi thì nói rằng:

— Những mặt người quay về bên huyền-diệu kia không thấy cựa, thì có ích gì? Dùng được việc gì? Họ làm cái gì thế?

Than ôi! xung-quanh ta khí tối-tăm bao-bọc, chờ ta đón ta, chúng ta không hiểu sau này rồi ta tan biến đi đâu, cho nên hỏi bấy nhiêu câu thì ta đáp rằng: Có lẽ không có việc gì trác-tuyệt hơn được cái việc hành vi của những linh-hồn đó. Ta lại bổ thêm một câu nữa: Có lẽ không việc gì ích lợi hơn.

Cũng phải có kẻ cầu-nguyện mãi-mãi để bù cho những kẻ không cầu-nguyện bao giờ.

Trước-giả thiết nghĩ, cả cái vấn-đề cầu-nguyện là gói ở trong cái số nhiều hay ít tư-tưởng nó lẫn với cái câu kinh ta cầu.

Ông *Leibnitz* (tên nhà triết-học nước Đức) cầu kinh, sự đó là to; ông *Voltaire* thờ-phụng Chúa, sự đó là đẹp. *Deo erexit Voltaire.*

Trước-giả vị một tôn-giáo mà phản-đối với các tôn giáo.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-ngữ, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất	Quyển I	223 trang, bán.	0$60		
	— II	203	— . 0 45	Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển . .	0$20
	— III và IV	159	— . 0 35		
	— V và VI	183	— . 0 45	Cả bảy quyển gửi làm một gói	0$[illegible]
	— VII và VIII	[illegible]	— . 0 65		
Phần thứ hai	Quyển I	[illegible]	— . 0 40		
	— II và III	187	— . 0 [illegible]		

KHẢO VỀ Y-HỌC CŨ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Chứng bệnh thử

(Tiếp theo)

Lễ dự phòng bệnh thử

Tháng tư là tháng tị, tháng năm là tháng ngọ, tị, ngọ là hỏa, hỏa vượng thì kim suy, tháng sáu là tháng mùi, mùi là thổ, thổ vượng thì thủy suy. (vì rằng: hỏa khắc kim thổ khắc thủy) cho nên trong khi mùa hạ, nên tư dưỡng kim thủy làm chủ, vì kim sinh thủy, thì phế kim là mẹ, thận thủy là con, mà nay kim thủy cùng suy, mẹ con cùng bị thương tổn, bởi vậy chẩn trị phải tư phế thận, (cổ nhân cứ đến tháng tư, năm ngủ một mình ăn đồ đạm bạc, cũng là có ý ấy) Tháng mười là tháng hợi, tháng mười một là tháng tí, hợi với tí là thủy, thủy vượng thì hỏa phải thoái tàng, cho nên trong khi mùa đông phải bổ chân hỏa, để trợ sinh khí, mà phòng chứng bệnh thử hạ sau này:

Đương khi nóng bức, dương khí trong mình người ta phát việt ra ngoài, tân dịch tẩu tiết như cây đổ bồ hôi, không thu liễm được, đó là hỏa vượng mà kim thủy thụ thương, dương hư mà tâm tì hao tổn. Các nhà vệ sinh phải nên xét biết.

Phụ lục cẩm nang ôn bệnh luận

Mùa đông cảm phạm hàn tà mà phát bệnh ngay, thì là thương hàn, bằng không phát bệnh ngay, đến mùa xuân biến thành bệnh ôn, mùa hạ biến thành bệnh thử, (thử tức là nhiệt chứng bệnh nhiệt thì nặng hơn chứng bệnh ôn), vì hỏa khí ở trong mình người ta vượng, có thể chống với tà khí ở ngoài, cho nên mùa đông giá lạnh, khí giời có độc dữ thật, nhưng cũng chỉ lưu chú ngoài cơ phu mà thôi không lấn vào trong mà phát bệnh được, tự mùa đông là tháng mười tháng một tháng chạp mà qua sang tháng ba tháng tư, kể đã hàng mấy tháng giời, hàn tà ức át ở ngoài hỏa uất ở trong, ninh nấu đêm ngày làm cho thận thủy khô can, đến kỳ cây cỏ sinh trưởng (tháng xuân tháng hạ) không nhờ có nước cho được tư nhuận, can hỏa mới vọng động mà sinh bệnh. Đó là nhiệt khí tự trong phát ra, chứ không phải tự ngoài lấn vào, xem ngay rằng: nóng sốt khát nước mà không ghê rét, thì chắc hẳn là thận thủy khô cạn mà không phải chứng cảm mạo, tức như kinh [illegible] tang, cho là tà mới ở ngoài dẫn tà cũ ở trong ra, cũng không phải. Suy xét như vậy, nên ta chẩm trị chứng bệnh ôn nhiệt thường dùng bài lục vị địa hoàng để tư thận thủy gia sài hồ tần lương để bình can mộc, thì chữa ai cũng khỏi, cứu được rất nhiều người, nay xin thuật ý kiến để dãi cùng các bậc nhân thọ.

Phương kinh nghiệm

Ngũ vị hương nhu ẩm

Hương nhu, biển đậu (sao), phục linh, cam thảo, hậu phác, (tẩm nước gừng sao).

Phương này là phương thông dụng để khu thử hòa trung.

Sinh mạch tán

Nhân sâm 1 đồng, mạch môn 2 đồng, ngũ vị tử 8 phân.

Phương này sinh tân dịch, chỉ khát

Phàm nhiệt thương nguyên khí, thở đuối hơi, mỏi mệt, miệng ráo, bồ hôi ra nhiều, thì dùng phương này:

Hỏa vượng tất kim bị hỏa chế mà tuyệt mất nguồn sinh hóa, cho nên thở đuối hơi, mỏi mệt bồ hôi ra nhiều, phương này dùng nhân sâm, cam bình, mạch môn cam hàn, ngũ vị toan thu, là cốt cho được bổ khí nhuận khí liễm khí.

Lời dặn:

Phàm những năm tư thiên thuộc hỏa vận, (xem trên bài tư thiên cuốn thứ nhất) và trong ba tháng hè nóng bức, thì bài này là tễ rất quan yếu.

Nhân sâm bạch hổ thang

Nhân sâm 2 đồng rưỡi, chi mẫu 2 đồng, thạch cao 4 đồng, cam thảo 1 đồng, gia cánh mễ một lẻ.

Phục thử nóng sốt ăn thở, khát nước mạch hư, bồ hôi ra nhiều, thì dùng phương này.

Hương phác ẩm tử

Nhân sâm 8 phân, bán hạ 8 phân, (nước nóng tẩm sao 7 lần), Hương nhu 8 phân, tô diệp 7 phân, mộc qua 7 phân, quảng bì 7 phân, hậu phác 7 phân, ô mai một quả, biển đậu 7 phân, phục linh một đồng, trạch tả 6 phân, cam thảo 3 phân, gia sinh khương đại táo.

Phương này kiêm trị người lớn trẻ con phạm thử thổ tả, ẩu phiền tác loạn.

Thập vị hương nhu ẩm

Hương nhu, nhân sâm, trần bì, tiêu truật, trích hoàng kỳ, biển đậu, phục linh, mộc qua, trích thảo, hậu phác, (tẩm nước gừng sao đen), sắc thang uống nguội.

Phương này tiêu thử bổ tì vị.

Lục vị ngũ linh tán

Sinh linh trạch tả, chư linh, tiêu truật, quan quế, sa tiền, gia sinh khương đăng tâm, sắc thang uống nóng.

Phàm phục thử nhiệt, hoặc vị thấp tiết tả phiền khát, tiểu tiện không lợi, thì dùng phương này.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Tiểu-sử nước Tư-ba-đạt

(Tiếp theo)

Ý Lai khách ngỗa sĩ cho là: phàm là công dân, thì ai cũng có cái trách nhiệm chống giữ cho nước, nếu đứa bé nào không đủ tư cách để về sau làm cái trách nhiệm ấy, mà còn nuôi cho thành người, thế là làm nguy cho nước. Đứa bé nào đủ tư cách, thì dùng rượu nho tắm cho, nếu đứa bé nào hơi yếu, thì cũng không chịu nổi. Đứa bé từ khi đẻ, đến khi sáu tuổi, thì chịu sự giáo dục ở trong gia-đình; đến năm lên bảy thì không được ở nhà, phải vào ở trong đội ấu niên, chính phủ đã đặt quan lại để dạy bảo sai khiến, ở dưới quyền giám đốc của nguyên-lão nghị-hội. Cách giáo dục chuyên trọng thể dục, tóc cắt ngắn, khi chơi đùa thì phải để chân không và mình mẩy trần truồng, ngủ thì nằm trên giường cỏ lau, to thì mùa đông, mùa hè cũng một thứ, lương ăn rất ít, cho đi săn bắn trong rừng để kiếm lấy đồ ăn thêm, ý muốn nuôi thành cái tính quen chịu được nóng được rét, được đói, được khát. Người nào có lỗi lỗi, thì trừng phạt rất nghiêm, xem có chịu nổi hay không, thường thường trói ở trước đàn tế thần, với cả cha mẹ họ hàng đến đó, rồi đánh cực đau, máu chảy đầm đìa mà vẻ mặt vẫn tự nhiên, không được nhăn nhó và rên rẩn. Vì cái ý sâu của Lai khách ngỗa sĩ, lấy lưu huyết làm vinh, mà lấy lưu lệ (chảy nước mắt) làm xỉ.

Ở cái thế giới ganh đua hơn được kém thua, không những trí dục là một việc rất cần cấp, mà thể dục cũng rất là hệ trọng. Hiện nay các trường học ở các nước văn-minh, đều lấy thể dục là một việc quan yếu, tuy không làm đến như nước Tư-ba-đạt đời xưa, mà tinh thần thì cũng không xa cách nhau lắm. Trung-quốc vốn là một nước truyền chủng rất khéo có tiếng ở trong thiên hạ, nhưng mà cha mẹ phần nhiều đã gầy ốm, rồi lại cưới sớm, và đẻ sớm, cha mẹ chưa đủ khí huyết mà đã đẻ con, thì đứa con tất lại gầy ốm hơn nữa. Giống xấu truyền mãi, càng ngày càng kém đi; số người dẫu nhiều, nhưng đến phần nửa non yếu đời đường, không có có khí hoạt động. Một dân tộc như thế, không cần phải có người [illegible] hút bóp nặn, cũng cứ xanh xao vòm vọt, rồi hao mòn đi dần dần. Ước gì có được người như ông Lai-khách-ngỗa-sĩ đứng lên mà trừ tiệt cái độc hại ấy đi.

Đến ba mươi tuổi mới cho là thành nhân, mới được phép cưới vợ, được dự quốc dân hội nghị, được ứng cử làm quan, Nhưng mà sau khi cưới vợ vẫn không được ăn ngủ ở trong nhà, ngày thì đến ăn ở công cộng thực trường, đêm thì vào ngủ ở trong trại lính, vợ chồng sum họp với nhau, một ngày chỉ được một lúc. Người vợ thường mặc quần áo đàn ông, mới được đến thăm chồng ở trong trại lính. Nhiều nhà làm sử nói rằng: «Người-tư-ba-đạt thường thường có người đã đẻ hai ba con mà vợ chồng vẫn chưa được gặp nhau ở dưới bóng sáng mặt giời»; cũng không phải là lời nói quá. Người nào đến tuổi thành nhân, thì tất phải lấy vợ, ai trái lệ ấy, thì phạt cũng rất nghiêm, vì cho việc lấy vợ là cái nghĩa vụ đối với nước, và việc quan yếu để chống giữ cho nước. Cưới vợ mấy năm mà không chửa đẻ, thì nhà nước tất phải li hôn. Phàm pháp độ ấy là cốt để giữ gìn nòi giống cho nước Tư-ba-đạt Á-thái (Spartans) Từ bảy tuổi giở lên, sáu mươi tuổi giở xuống, đều phải rèn dạy theo cái thể lệ nghiêm thiết ấy.

Người Tư-ba-đạt dẫu ngày thường cũng như lúc đánh giặc, ở trong làng cũng như ở chiến trường, con gia phải đến ăn ở công cộng thực trường. Mỗi bàn ăn định ngạch 15 người. Có người mới vào, tất phải người trong bàn bằng lòng, mới cho vào thêm. Chỉ trừ năm viên quan chấp chính, người trong nước đều phải đến ăn ở công cộng thực trường, cả vua cũng thế. Mỗi người một tháng phải nộp đồ ăn và một ít tiền, để làm khoản chi phí ở thực trường, ai không nộp đủ, thì phải mất cái quyền công dân, còn có khoản phí tổn của vua ăn, thì lấy của kho chi biện. Khi ngồi ăn, đều được tự do bàn nói việc nước, các con em trẻ tuổi, thường nhờ đó mà có được cái tri thức về việc chính trị.

Người Tư-ba-đạt rất khinh rẻ việc văn học, họ cho rằng văn học là hư hại đến việc võ, họ không thích những lời lẽ văn hoa, khi bàn nói việc gì, chỉ ưng nói ít mà tỏ ý là được. Tuy vậy, người Tư-ba-đạt cũng không bỏ thi ca: họ rất thích hát thích ngâm thơ, nào là nhạc tế thần, nhạc hành quân, cũng là thơ Hoàng-hôn, còn như từ phú và bi kịch, thì họ cho là cách giải trí của họ lưu xã hội, họ không để ý đến. Việc làm ruộng thì giao mặc người Hắc-liệt-sĩ, [illegible] (Helots) việc công việc thương thì giao mặc người Ba-hai-a-di-khái (Perœci), công dân Tư-ba-đạt chỉ chuyên học nghề võ và đi săn bắn. Khi ra chiến trận, mặc áo giáp, cầm đồ binh, chí khí rất hăng hái, vẻ mặt rất vui vẻ, dìu dắt bạn cùng ăn một bàn để sống chết có nhau.

Xem thế thì thấy cái tinh thần thượng võ của nước Tư-ba-đạt: họ lấy việc quân làm cái trách nhiệm thứ nhất của người trong nước, họ lấy việc quân làm cái mục đích sản sinh của người, họ lấy việc quân làm một thứ mua vui hằng ngày ở trong đời; từ khi mới lớn lên, đã tập như thế rồi, đoàn kết với nhau, bởi cái tình thân ái ngày thường. Họ dùng cái chủ nghĩa quân quốc mà xưng hùng ở đời thượng cổ, cũng thật phải lắm.

Pháp giáo dục của nước Tư-ba-đạt không những là trọng ở đàn ông, lại càng trọng ở đàn bà. Đối với người con gái, không những coi là một bộ phận ở trong gia tộc, mà lại coi là một bộ phận của quốc gia. Cho nên cái tục tôn trọng đàn bà, không nước nào bằng, đàn bà cũng biết cái trách nhiệm của mình, mà biết tự tôn trọng mình.

(Còn nữa) X. dịch thuật.

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Sở Trị-thủy (Service Hydraulique) nhận cho đến ngày 12 janvier 1927 các giấy đấu giá làm các việc sau này:

1. Làm một cái đê ở bờ sông để phòng lụt cho thành-phố Hanoi.
2. Bồi thêm cho chắc các đường đê từ Hanoi đến Tu-châu.

Ai muốn xem điều lệ thì cứ đến sở Hydraulique, buổi sáng từ 8 đến 11 giờ và chiều từ 14 đến 17 giờ, ngày nào cũng được, chỉ trừ chủ-nhật và ngày lễ thôi.

MÁU XẤU LÀM TRỞ NÊN MAU GIÀ

Sự vận động máu me của người đờn-bà không tốt, nó làm cho nghịch với sự sanh sản, thường sanh ra: đau bụng, chóng mặt, hồi hộp, hơi nóng nhiều, mọc mụn ra nơi da, ấy là dấu nó chỉ bởi máu xấu nó sanh bịnh hoạn, lại nó làm cho mau già.

Nhiều người đờn-ông cũng bởi máu nó cũng sanh ra nhiều chứng như vậy.

Muốn tránh cho khỏi những điều ấy thì mau kiếm thuốc uống liền, le sửa máu me lại cho tốt, hầu tránh cho khỏi những bịnh sảy ra vì máu.

Bây giờ có thứ thuốc:

DÉPURATIF RICHELET

nó làm cho máu xấu trở nên tốt.

Có nhiều bịnh co mà nhờ bởi thuốc DÉPURATIF RICHELET nó cứu khỏi.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỗ trữ tại nhà thuốc chánh [illegible] L. Solirène ở ngang nhà hát tây. Saigon.

Nếu [illegible] mà hết thì gởi ngay qua hàng [illegible] Laboratoire de L. RICHELET de [illegible] BAYONNE (Basses Pyrénées).

Tự do diễn đàn

Nông nỗi nhà giáo ở thôn quê

Nhắc đến mấy tiếng « nhà giáo ở thôn quê » mà lại phát phiền: phiền vì nỗi chức-vụ đã nặng nề, lại còn nhận trăm bề bức-bách; phiền vì điều bổng lương đã ít-ỏi, lại còn thêm lắm nỗi thiệt-thòi.

Cái cảnh con nhà giáo ở chốn thôn quê, ai có thấu mới hay là quá ư thê thảm.

Một ông giáo về dạy ở nhà quê, một mình rồi quản một trường, cái trách-nhiệm cũng lớn-lao chẳng khác gì các ông đốc trường tỉnh; mà có phần lo hơn nữa, vì các ông sau này còn có các người tây-phái đỡ trông nom mọi bề. Cái chức-vụ lại nặng nề quá lối: một mình dạy ít ra cũng ba lớp, nên có khi phải chia ra làm 4, 5 lớp, vì cái trình độ kiến thức của trẻ nó không được tương đương nhau mấy. Khi ở trường có ra hồn trường! Cái đình hay cái chùa, tối om om, ra đứng vào thềm, chỉ những một là sợ! Về những cữ mưa to gió lớn cầm nay, nhiều trường lại bị dột nữa. Gió đặt một cơn thì vôi từ ngói rơi xuống đầu. Miễn chùa nào khói hương sớm - tất thì con sống cái bàn đến tế thì luôn sình-sịch. Những ngày sóc vọng, cho thập-phương tới khấn cầu, các quan viên tới ăn uống, nào đóng cả trường, thầy không dạy được, đành phải chịu ngồi khoanh tay mà thở dài hoài! Như thế đã làm ngăn trở sự học một vài phần rồi.

Có trường trống không có, (của làng làng không cho mượn) nên học trò đi học không được đúng giờ. Tủ cũng không, hàng ngày thầy vác sổ-sách đi lại vác về; để ở trường thì của-rả không được vững chãi. Thầy về khỏi thì những quân mất dạy nó đến phá cửa nó vào, có cái gì ở trường (bức vẽ, bảng treo, sổ sách...) nó hủy hoại tiệt, rồi lấy gạch viết bậy bạ và vẽ nhảm lên tường, lại xoa nến vào bảng đen nữa... Không những trẻ con mà thôi, người nhớn cũng vậy; ăn việc làng xong nó đái xuống vào ngăn kéo, viết mấy chữ để lại rằng: « Tưởng lộc thánh, gọi là một chút để kính thầy.... », làm cho lúc ở đây đến trường trông thấy phải [illegible] lại cau mày! Biết bao công phu làm lụng, trang điểm, bị quân vô loại đến phá hại trong một khắc thì ai là người tấm lòng đứng mà chẳng giận tím ruột bầm gan. Thế cho nên nhiều trường trông vào chỉ thấy lổng chổng mấy cái bàn ghế, cùng chiếc bảng đen, trên tường thì đủ ngổn ngang những vết gạch non, vẽ rồi thầy lại xóa xóa rồi nó lại vẽ! Quan thanh-tra về khám là thầy bị mắt xấu đó! Còn những trường nào có cửa rả vững-vàng thì thầy lại phải đi sớm về trưa mà mở mà đóng. thế là: « giáo - học kiêm loong-toong ».

Trong khi giờ dạy học, lũ mục-đồng (dăm năm tám ba, kéo đến sân trường mà nô đùa, lêu-lão, xô-xát, nói thầy chẳng ra gì cả. Thầy làm điệu bộ cho học trò xem thì nó reo lên rằng « phường chèo múa »; người muốn nó lấy thầy gõ thước lấy dịp cho học trò cùng đọc (lecture collective) thì nó bảo chỉ ra nghêu ngao cho qua ngày đoạn tháng. Những nơi đồi-phong bạc-tục, đàn bà trẻ con, cả đàn ông nữa, khi gặp thầy thì chế-báo, rẻn-rọt, nói xỏ nói xiên, trước mặt công-chúng đến ngay mặt sắt cũng phải hổ thẹn, ngượng ngùng thay. huống chi là người có cảm tưởng như các nhà giáo.

Còn như các lý dịch cùng phụ huynh học trò đối với thầy, trừ ra một vài nơi hiếu học không kể, thường không được tử tế. Họ cho là thầy phải đến dạy ở làng họ mới có miếng mà ăn, nên trong khi trò truyện họ thường nói rằng: « thầy đến nhờ cảnh thổ làng tôi đây... » Giao thiệp khoan thì họ bảo là kiêu căng; nhặt tai họ cho là luồn lụy. Từ khoa ngôn ngữ, cách cử chỉ, cho chí cái tình tình thường hay phẩn đố, nên họ đối với thầy vẫn sẵn có mối ác - cảm trong lòng, dễ sinh ra sự rắc rối, lôi thôi, đến cùng bỏ giấy kiện cáo!

Nói đến học trò lại chán nữa! Kỷ luật nhà trường không theo, những học trò nhớn hơn thầy khí dễ dạy, nhưng buổi học buổi không, những nay tát chuôm cùng mai giỗ tết; nào mẹ đi chợ phải bận ở nhà trông em; nào cha đi vắng còn mắc ra đồng coi lúa. Học hành như thế sao cho tấn tới mà mong! Thế mà thầy có quở phạt thì có nơi mẹ lại ra trường gầm réo, trách mắng, chửi! đi kiện nữa! Các quan phủ, huyện đã được mấy người đem tâm đến việc học đâu, biết đến tự-do bình-đẳng đâu, phần nhiều hay làm tiêu với các ông giáo; thầy họ hiện thầy lại được thể vểnh râu già! Đã không bênh vực, không xét tận căn nguyên mà xử, làm bộ với đám nhà quê mà trước mặt họ lại còn trách mắng thầy, khuyên răn thầy; cho bọn họ lại càng lên nước đấy; càng dễ đem lòng rẻ rúng khinh bỉ thầy. Nhân tiện xin trích nguyên bản bức công văn của một quan phủ gửi lý dịch về các thầy giáo:

« N° .... le .... Septembre 1926

K[illegible] Quan tri-phủ....

Kính sức trợ-giáo trường... tuân cứ,

Mới đây bản - chức đi khám các trường học, thấy các thầy phần nhiều nói xin các hạng giấy bút vân... tại nha đã bẩm xin quan Công-sứ lượng phát. Nay thừa giao về, vậy các thầy nên mau đến mà lĩnh cho được đủ sự cần dùng. Không được chậm trễ.

Nay sức.

Le tri-phủ... »

Nào quan lớn có về khám đâu, — mà khám cái nước gì? —; nào các thầy giáo có xin xỏ gì đâu, rõ chán quá! Ấy đấy, nhà trường là như thế; học trò là như thế; quan phủ, huyện nữa cũng là như thế, như thế thì mong gì sự học có kết quả hay? Rồi quan thanh-tra về khám lại bẻ bai từng ly từng tý. Tình này cảnh ấy, nghĩ mà buồn tênh! Thiết tưởng, không có lượng bao dung, không có tình ái ân-ngại, không có khoa ngôn-ngữ hoạt-bát, không có tài khu xử êm đềm thì khó lòng mà đảm - đương được cái chức thầy [illegible] hay thầy giáo ở chốn thôn quê vậy.

(*Còn nữa*)

Hoàng-quang-Đức.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Luyện tập quốc-văn

Thư viết cho em đi lính đóng tại Pháp

Đi một quãng đường, học một sàng khôn, em đi chuyến này, lúc giở về nước, vì kiến văn rộng, lịch duyệt nhiều, hoặc nhân đó mà về sau lập được sự nghiệp với nhân quần xã hội thì thật là một sự đạt được cái mục đích cao thượng của thầy và thỏa được cái chí hoài bão của anh đã bấy lâu nay ao ước. Tang bồng hồ thỉ là cái chí khí của người nam tử, phải đi cho biết đó biết đây, sao ta chịu ngồi nhà lấy vài tỉnh trong Nam ngoài Bắc làm giới hạn, tầm con mắt [illegible] chẳng hẹp lắm du?

Đã sinh ra kiếp đàn ông,
Thì xin núi thẳm non cùng quản chi.

Mấy năm trước, em vì bước công danh lật đật, đèn sách bao tha đành chuyện bão, anh cũng đã lấy thế làm tức bực trong lòng. kịp đến khi theo lòng sở nguyện của em, đành bỏ bút nghiên mà kiếm mã, anh rất lấy làm mừng mà nguôi cơn giận trước, mừng là mừng được đem cái học thừa ra ứng dụng về việc binh, tỏ ra con người mạnh mẽ ngang tàng, mà đường đời còn rộng, hóa công nào ghen ghét chi ai, tất rồi ra cũng có được một cái địa vị xứng đáng với cái học thức của mình. Sau lại được tin em sang Pháp, anh lại mừng bội phần, nào giời cao, nào bể rộng, nào nước thẳm, non xanh, bao nhiêu những điều lạ mắt thấy, tai nghe, tất gây nên được một kho tư tưởng thanh tao cao thượng và một cái nhân cách hoàn toàn điều hòa được cả hai cái văn minh Âu-Á.

Chắc em còn nhớ buổi sáng hôm nào, anh tiễn em xuống tàu, anh không hề tỏ ra một con người rất rất mà giọt ngắn giọt dài, cầm tay em, anh chỉ dặn dò điều xa nỗi nọ, trong lòng anh chứa chan bao nhiêu cái hi vọng to tát của em.

Em ơi, em phải tự đặt mình vào những quãng cao minh lỗi lạc, mà không nên quan tâm đến những việc tầm thường, đừng lấy xa cửa xa nhà làm bận lòng một mình góc bể bên giời nắng mưa thui thủi quê người một thân lắm buồn bực, song trên ở nhà đã có anh thần hôn định tỉnh, các em đã có anh coi sóc trông nom.

Em nên lợi dụng cái thì giờ quý báu ở bên Đại-pháp mà dốc chí theo học kịp người, nào cái gì hay, cái gì đẹp của người, nên lấy con mắt tinh mà kén thải lấy, cái gì dở, cái gì xấu của mình nên sửa đổi đi, từ cách ăn nói, cách đi đứng, cách cử chỉ, cách hành vi, hết sức giữ gìn cho được đoan trang, đừng để giữa thành Ba-lê, thiên hạ họ chê cười một người con giai Nam Việt!

Ở giữa chốn phồn hoa đô hội, sao tránh được cái bả ăn chơi, nhưng anh mong rằng em cũng chỉ cho là một cuộc ứng đáp tạo thù để mua vui chốc nhát. Ngoài những lúc tự học tự hành để tự tu tự lập, thì nên lấy gió mát giăng trong làm bạn, nên tìm những cái thú vui cao thượng ở trong lòng, để di dưỡng tính tình, mà tự đặt mình hẳn vào một cái thế giới khác, khác hẳn với cái thế giới phồn hoa lao động, thường thường phải tiếp xúc luôn luôn.

Em ơi, anh còn một điều này, muốn nói với em, em phải lắng tai mà nghe cho rõ.

Bệnh đa sầu là một bệnh đã gần phổ thông ở giữa cái xã hội hiện thời, thiếu niên ta, đầu còn xanh, tuổi còn trẻ vai về trong đời còn phải gánh nặng, nếu nhiễm đường mà mắc phải bệnh ấy, thì sau này không còn mong gì được.

Một mình thui thủi ở nơi đất khách quê người, và lại em bây còn là người măng sữa, sao cho khỏi có lúc buồn, mà sinh ra chán nản. Vậy em phải lấy nghị lực chống với bệnh đa sầu, đừng để cho nó ám ảnh, lúc nào cũng là tỏ ra người hăng hái vui vẻ. Nếu trong óc đã không có chút buồn bực, thì [illegible] rồng mây có cũng đều có vẻ tươi cười đầm ấm, giúp lẫn cho nhau một cái học thức thiên nhiên, mà trên đường mây, em có thể vui chân cùng nhau dong duổi....

Mấy lời anh dặn, em nên coi như một cái gương sáng phải soi, mai sau nếu khi giở về nước, dẫu không lập nên sự nghiệp công danh gì với đời, mà được một cái học thức cao xa rộng rãi, một cái nhân cách hoàn toàn, thì cũng thỏa chút lòng mong mỏi của anh vậy.

Hữu khanh, Vũ-đình-Trác.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chỉ nên uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra rạc phổi, làm cho hay ho mệt.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BÒ 1$40

NHỮNG LỜI RAO VA

(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.*)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-
chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.
Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có
báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì
ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.
Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên,
nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì
cho bản-quán cái giấy cuống-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một

B. Q.

Nhà đất bán
(*Immeubles à vendre*)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Vì đi xa mà bán: một cái villa có đồ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tây. Trông ra bể và miền chung quanh đầy tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giả lại còn một miếng đất 250 thước vuông để làm chỗ để auto. Người muốn mua giá dần cũng được.
Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán một cái nhà có vườn rộng một nghìn một chăm thước vuông 1.100m²) ở phố Quan-thánh, số nhà 59, Hanoi.
Ai có muốn mua thì xin hỏi tại 43, phố hàng Giấy. 5.964

Muốn bán một cái nhà gạch hai tầng ở Phố Khách, n° 178, Nam-định.
Hỏi tại Mme Ích-Nguyên-Long, n° 97 cùng Phố. 5.997

Xe ô-tô
(*Automobiles*)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán: Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. ên secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá dần cũng được.
Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Một dịp dùng ngay. Vì đi xa mà bán
Xe Benjamin, 9 mã-lực, 4 chỗ-ngồi, mới chạy có 8.500 km. Đằng sau cũng có kính trấn-phong, 6 bánh xe. nhiều đồ thay đổi chữa chạy, vải bọc đệm.
Hỏi tại 82, đường Rialan, Hanoi. 5.999

Vì sắp về tây muốn bán 2 cái auto tốt lắm: 1° hiệu Peugeot 11 mã-lực, 6, 7 chỗ ngồi, kiểu 1926, mới đi ít lần; 2° hiệu Citroën 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi giá rẻ. Hỏi tại nhà M. Néron, số 65, đường Carnot, Hanoi. 5.998

A vendre pour cause double emploi. Berliet 12 CV, 4 places. Parfait état de marche. Prix avantageux.
S'adresser, 61, Rue de la Citadelle, Hanoi. 6.002

Xe-ngựa
(*Voitures hippomobiles*)

MUỐN BÁN:

Một cái xe song-mã có đóng ngựa.
Hỏi tại quan Dr Lemoureux, Gal Raffenel.

Xe-đạp, xe m
(*Vélos, motos*)

Vì đi xa muốn bán cái xe đ
« Peugeot » hỏi tại bản-quán, sá
đến 11 giờ; chiều 2 giờ đến 6 giờ.

Súng và chó s
(*Chasse*)

Muốn mua một khẩu súng săn
ney Carron » calibre 20. Hỏi t
báo.

Sách vở
(*Livres*)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « N
LAROUSSE *Illustré*. Đóng 7 quy
pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiền-Tsin,

Muốn mua một « collection Đ
tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nh

Muốn mua:
(*On achète:*)

Muốn mua tủ gương đựng q
tủ kính đựng sách vở, bàn giấy.
Hỏi tại nhà-báo,

Lặt vặt
(*Divers*)

Muốn đổi các thứ tem Đông-p
tem các nước. Ai có hỏi tại bản

MUỐN BÁN:

Một cái trại tư, ở trong thành
Hà-đông, gần chợ, rất sầm-uất m
có một cái lâu - đài đẹp-đẽ, m
vườn hoa-quả tươi-tốt; một khu
Rất xứng cho một nhà đại-phú A
hay Khách.
Hỏi ông GRENÈS, ở số 3, boul
Jauréguiberry, Hanoi.

KỲ TÊN KHÔNG RO

Bản-quán xin các ngài mua báo khi
gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho
số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi c
quán cái giấy quấn ấy, để cho người
tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay
vắn tắt, hoặc thấu quá, không sao đọc
thành ra nhiều khi bản-quán không
trả lời.

Số 20

TÂY-DU

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ *Tôn-ngộ không* đang cùng bốn viên kiện-tướng uống rượu, khi bị quân báo, cứ điềm-nhiên mà bảo rằng:

— Ta hãy uống rượu say đi, mặc kệ chúng nó!

Nói chưa dứt lời, lại có một toán quân vào bảo rằng:

— Muôn tâu *Tề-thiên đại - thánh*! Chín vị hung-thần ở ngoài cửa động hung hăng lời xỉ-mắng, nói nhiều câu càn-dỡ.

Tôn-ngộ không cười mà bảo rằng:

— Mặc kệ chúng nó, ta hãy uống rượu đã!

Nói chưa dứt lời, lại có một toán quân vào bảo rằng:

— Muôn tâu *Tề thiên đại - thánh*! Chín vị hung-thần đã phá cửa động tiến vào.

Tôn-ngộ-không hầm hầm nổi giận, sai chúa quỷ *Độc-dốc* cùng các chúa yêu trong bảy mươi hai động đem quân ra đánh trước. *Tôn ngộ không* cùng bốn viên kiện-tướng sẽ đem quân tiếp-ứng sau.

Chúa quỷ cùng các chúa yêu vâng mệnh *Tôn ngộ-không* đem quân ra đánh. cùng chín vị hung-thần (tức là *Cửu diệu tinh - quân*) giao - chiến ở trên chỗ *Thiết bản kiều*.

Hai bên đang giao-chiến thì *Tôn-ngộ-không* tới nơi, quát to lên một tiếng, rồi múa cái gậy sắt, xông vào đánh *Cửu-diệu tinh-quân*. Một mình *Tôn-ngộ-không* cùng chín vị hung-thần giao-chiến.

Cửu diệu tinh-quân nói:

— *Bật-mã ôn* kia, vẫn chết đến nơi mà còn không biết! nhà ngươi đã phạm mười tội ác, trước ăn trộm đào, sau uống vụng rượu, làm nhiễu-loạn trong cuộc *Bàn đào thắng-hội*. Lại lấy trộm kim - đan của *Thái thượng lão quân*, lại lấy trộm tiên tửu đem về đây mà cùng nhau say-sưa vui-thú. Nhà-ngươi kể hàng bao nhiêu tội-ác, có biết hay không!

Tôn ngộ-không cười mà bảo rằng:

— Ta có như thế thật, nhà-ngươi định làm gì ta!

Cửu-diệu tinh-quân nói:

— Ta vâng mệnh đức *Ngọc hoàng thượng đế* đến đây để bắt nhà-ngươi, nhà-ngươi nên cúi đầu mà nộp mình đi!

Tôn-ngộ không nổi giận mà mắng rằng:

— Các ngươi hãy liệu xem sức mình, có ông gì bao nhiêu phép-thuật mà dám mở miệng nói càn, không sợ cái gậy sắt của ta hay sao?

Cửu-diệu tinh quân cùng nhau xông vào. *Tôn-ngộ-không* múa cái gậy sắt, đánh cho *Cửu diệu tinh - quân* đều phải bỏ chạy tán-loạn. *Cửu diệu tinh-quân* chạy về bản-trại, nói với *Thác-tháp thiên-vương* rằng:

-- Con yêu hầu ấy sức khỏe lạ thường, chúng tôi không thể sao địch nổi.

Thác-tháp thiên-vương liền bảo *Tứ-đại thiên vương* cùng *Nhị thập bát tú* xuất-lệ đem quân ra đánh *Tôn ngộ không* vẫn cứ nghiễm-nhiên không sợ hãi chi cả, cùng bọn chúa quỷ, chúa yêu và bốn viên kiện-tướng đem quân ra trước cửa động giàn thành trận-thế.

Hai bên cùng nhau giao-chiến, từ giờ *Thìn* mãi cho đến mặt trời gác núi. Chúa quỷ và chúa yêu đều bị các thiên-thần bắt đem đi cả, chỉ còn bốn viên kiện-tướng cùng đàn khỉ lại chạy vào ẩn ở trong động, không dám thò ra.

Một mình *Tôn ngộ không* tay cầm cái gậy sắt, cùng *Tứ đại thiên vương*, *Thác-tháp thiên-vương* và *Na-cha thái-tử* ẩn đánh nhau ở lưng chừng trời.

Tôn-ngộ không thấy trời gần tối, liền nhổ một cái lông trong mình, bỏ vào mồm nhai, hóa phép biến thành trăm nghìn *Tôn ngộ không* xuất hiện. Mỗi vị cầm một cái gậy sắt, đuổi đánh *Thác tháp thiên vương* và *Na-cha thái-tử*. *Tứ đại thiên vương* thấy vậy, cũng phải bỏ chạy.

Tôn-ngộ không đắc thắng, lại thu lấy cái lông, rồi trở về trong động. Khi vào đến *Thiết bản-kiều*, đã thấy bốn viên kiện-tướng đứng đón tại đấy. Bốn viên kiện-tướng sụp lạy *Tôn-ngộ không*, nức-nở khóc to lên ba tiếng, rồi lại khúc - khích cười to lên ba tiếng.

Tôn ngộ không hỏi rằng:

— Các ngươi ngày nay được trông thấy ta, vừa khóc lại vừa cười là nghĩa thế nào?

Bốn viên kiện-tướng nói:

— Cuộc giao chiến ngày hôm nay, chúa quỷ và chúa yêu trong bảy mươi hai động đều bị bọn thần-tướng bắt đem đi mất, còn chúng tôi may được sống sót chạy về đến nhà, vì thế mà chúng tôi khóc; nay thấy *đại thánh* thắng trận về đây, không hề tổn-thương tý gì, cho nên lại lấy làm vui cười vậy.

Tôn ngộ-không nói:

— Thắng bại là việc thường của nhà binh, hà-tất phải phiền-não! Bây giờ chúng ta hãy phòng thủ nghiêm-mật, ăn uống no-nê, rồi cứ yên tâm đi ngủ, di-dưỡng tinh-thần, để sáng mai ra lại ra trận, hóa phép thần-thông mà bắt lấy bọn thần-tướng ấy, báo thù cho các ngươi.

Bàn-bạc cùng nhau ăn-uống, rồi cứ việc yên tâm đi ngủ. Lại nói chuyện *Tứ đại thiên vương* thu quân về trại, bắt được các loài hổ báo không biết bao nhiêu, chỉ có loài khỉ là chẳng bắt được con nào cả. *Tứ-đại thiên vương* thưởng công cho các tướng và sai các quân *Thiên-la*, *Địa-võng*, vây kín bốn bề *Hoa quả-sơn*, để đợi đến hôm sau lại đem quân ra trận, cùng *Tôn-ngộ không* khiêu-chiến. Các quân *Thiên la Địa võng* vâng lệnh, lại cùng nhau vây kín bốn bề *Hoa-quả-sơn*.

HỒI THỨ VI

Lại nói chuyện đức *Quan-thế-âm Bồ tát* ở *Nam-hải Phổ đà lạc-già-sơn* được tin bà *Tây vương mẫu* mời đến dự tiệc *Bàn-đào thắng-hội*, cùng một vị đồ-đệ là *Huệ-ngạn* thẳng tới *Dao-trì*.

Khi đi tới nơi, trông thấy hội bàn bừa-bãi ngổn-ngang, đã có mấy vị thiên-tiên họp ở đây, nhưng chưa thấy dự tiệc, mà vị nào cũng đều phàn - vàn nghị-luận với nhau. Đức *Bồ - tát* cùng các thiên - tiên làm lễ tương-kiến. Các thiên-tiên thuật truyện *Tôn-ngộ-không* cho đức *Bồ tát* nghe.

Đức *Bồ-tát* nói:

—Nay *Bàn-đào thắng-hội* đã
có thì các tiên nên cùng theo tô
yết-kiến đức *Ngọc-hoàng thượn*
Các thiên-tiên đều theo đức B
đến *Thông-minh-điện*. Bốn vị
sư cùng *Xích cước đại-tiên* ng
có đức *Bồ tát* đến, đều cùng ra
Đức *Bồ-tát* nói:
— Tôi muốn vào yết kiến đức
hoàng thượng-đế, phiền các
tôn giúp cho.
Khâm-hoằng tế thiên-sư liền
tâu với *Ngọc-hoàng thượng-đế*.
giờ *Thái-thượng lão-quân* và bà
vương-mẫu đều có ở đây. Khi
Bồ tát vào tới nơi, cúi chào N
hoàng thượng-đế, rồi lại cùng T
thượng lão quân và bà *Tây-vươ*
mẫu làm lễ tương-kiến.
Ngọc-hoàng thượng-đế nói:
— Mọi năm đến kỳ *Bàn đào th*
hội thì thật vui-vẻ, năm nay bị
yêu-hầu quấy rối, tôi nghĩ rất lấy
phiền-não, đã sai mười vạn th
binh xuống hạ-giới để đánh con y
hầu, mà bây giờ chưa thấy về
chẳng biết thắng bại ra thế nào.
Đức *Bồ tát* nghe nói, liền gọi
đệ là *Huệ-ngạn* vào mà bảo rằng
— Con nên mau mau xuống H
quả sơn mà dò-xét xem việc ch
trận ra thế nào. Nếu gặp hai bên
đang giao - chiến thì con cũng
giúp một tay. (*Còn nữ*

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy [illegible],
[illegible]
BẢO-HÀNH [illegible] NĂM
Giá........ 11$50
BÁN TẠI HIỆU
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

9811

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Sắp sửa đến

TÁI-SINH-DUYÊN
Tiếp theo
Chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị

Thu nửa tiền

Tối thứ bảy 8 Janvier

OAN BÀ THỊ-KÍNH
Chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị

Sự tích rất hay! văn chương nhời nhẽ có lắm câu nghe rất lý thú.

Tối chủ-nhật 9 Janvier

LÒNG NÀY AI TỎ?
Bi-kịch
Hát chèo cải-lương
của ông Nguyễn-ngọc-Chân soạn
Ra trò tại cảnh Hồ Hoàn-kiếm.

Tích hát này lần nào diễn cũng được các khán quan ngợi khen là một vở kịch có nhiều tư tưởng cao xa.

Tối thứ hai 10 Janvier

PHẬT ĂN TRỘM

Sự tích rất hay; rất là vui trò từ đầu đến cuối.

Tại hiệu CHARMEUSE

PHỐ LIÊN-TRÌ, SỐ [illegible] HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kè[illegible] tay phải, sau Hội-chợ,

Mới sang: Áo pardessus cho trẻ con từ 3 tuổi đến 10 tuổi — Tất chân chế theo kiểu mới — Hộp bằng mây có đĩa, dao, phu-sét, xách đi chơi nhà-quê rất tiện Cà vạt-hộp da lịch-sự vẽ hoa bằng lửa, vân vân..

N. B. Bán lấy tiền ngay. — Không kể những thứ hàng gì đã biên rõ là giảm giá rồi, còn bao nhiêu các thứ khác thì nội trong tháng giêng tây này đều giảm mỗi đồng là một hào (10 %)

正號金泰獅子 名茶

KAM-TAI

Marchand de thé de Chine

Chè là thứ thực-phẩm hàng ngày thường dùng mà thích-hợp vệ-sinh, chè có nhiều tên hiệu khác nhau, mà cách chế tạo cũng phải tìm chọn công phu. Chè như cánh vàng lá ngọc, thêm được khí thanh của núi non, mây mù vương ấp lại hưởng-thụ được tinh-tú của giời đất, nên chè thơm hơn hoa lan, ngát hơn cỏ thụy, chè tốt như thế, nên uống có thể định tao não óc, mở mang trí-khôn, nhuần đổ tinh-thần được. Chè lại là một thứ lễ vật rất quí-báu vậy. Nếu khảo xét cho kỹ thì nước Tàu xuất sản ra các thứ chè tốt nhất ở trên thế-giới này. Nên chè Tàu có đủ khí chung kỳ dị, mà cách làm chè cũng phải phân biệt khéo vụng; thứ tốt thì có ích cho vệ sinh, thứ xấu lại có hại cho tỳ-vị nữa. Thế nên nghề làm chè phải nghiên cứu cho kỹ càng, người dùng nên cẩn thận. Hiệu chè chúng tôi mở tại tỉnh Quảng đông và Hương-cảng [illegible] năm nay, nên đã kén chọn được nhiều thứ chè [illegible], [illegible], thủy-tiên, vân vân, [illegible] ở núi Vũ [illegible] và ở đồi núi Trung hoa, các thứ chè này là do chủ nhân chúng tôi thân chinh đi đốc công kén chọn không tiếc tư bản, không quản khó nhọc, lại thêm được mấy vị danh sư, biệt hạng tốt-nghiệp đã tinh xảo về nghề làm chè, giúp công chế-tạo phơi sấy, nên chè của bản-hiệu mới thành được một thứ thực phẩm có ích như vậy. Chè của bản hiệu lại có đủ độ thuần-hậu thơm mát, hàng tốt giá phải, nên đã được quý khách ngợi-khen, xa gần biết tiếng. Các ngài có lòng chiếu-cố [illegible] nhiều ít, bản-hiệu cũng [illegible], các ngài muốn dùng chè thơm ngon, xin nhớ [illegible] hiệu Kim-Thái mà mua mới thật là chính hiệu. —

Kim-thái chủ-nhân Hoàng-địch-Phương cẩn-bạch

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách.
Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố Hàng Ngang.
Téléphone 480.

7121

THÂN DỊP BẠC CAO

Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: *Giấy gai tập để khâu bao, cũng là các thứ Bao gạo bọc Xanh, vợ Tím,* bao gô, bao mới. Đều có cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Xà-phòng Thơm* và *Bút Máy* hiệu «EDAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá này giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc hạ tới [illegible], vậy hỏi giá được bao nhiêu tôi xin biếu các quí-khách hết cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là cự thực, nhưng xin mua ngay, bởi cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC-LONG, 90, Rue des Pavillons Noirs
(số 90, Phố Hàng Mã-Mây, Hanoi

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

KÍNH CÁO CÁC HỘI-VIÊN

Hội-đồng quản-trị định đến ban ngày chủ-nhật 9 Janvier 1927 *từ 12 giờ trưa đến 6 giờ chiều* sẽ diễn bốn tích hát để khảo xét các đào kép mới, gần bốn mươi người. Hôm ấy không bán vé, chỉ để mời riêng các hội-viên và quý quyến đến xem, xin mang giấy vào cửa để tiện việc kiểm soát.

S. N. Đ.

Tối thứ bảy 8 Janvier 1927

Hát chèo cải-lương

Có một nhà soạn-giả có danh tiếng ở Hà-thành mới cho phép Bản-hội diễn một vở *chèo cải-lương tối-tân rất hợp thời thế.*

Vở ấy xét ra có nghĩa-lý, mà lại là một cái gương thế-sự. Nên Bản-hội vui lòng cho bạn hát luyện-tập, nay đã có thể gọi là hoàn-toàn.

Vậy tối: *Thứ bảy, 8 Janvier 1927* sẽ diễn tại bản-rạp.

Tích ấy nhan đề là:

« DỞ DIANG MAY
GẶP CHUNG TINH »

Kính mời các quí-khách chiếu cố đến xem.
Có bán vé từ tối thứ năm 6 Janvier 1927

8006

PHÁO VIỆT NAM!!!

Hiệu Trịnh-xuân-Nghĩa
7 Rue du Chanvre, Hanoi.
Có bán buôn và bán lẻ:
Pháo Việt Nam kêu lắm
Giá bán hạ hơn các nơi

Nhà nào chả cần có?

Khi trong nhà có người thai-nghén sắp đến ngày khai-hoa mãn-nguyệt, ai là không bối rối. Nên vào nhà thương hay nên đẻ ở nhà? Đẻ ở nhà thì sắm sửa thế nào? Nếu không có bà tắm thì đỡ lấy làm sao? Muốn khỏi phải lo về câu ấy thì nên mua ngay một quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » và cứ theo đấy mà làm.

Khi trong nhà có trẻ-con lại nhiều điều lo ngại hơn nữa. Lúc nó ăn chơi thì nuôi thế nào cho nó cứng cáp chóng nhớn? Lúc trẻ thôi bú thì cho ăn những vị gì? Khi nó ốm đau không chịu chơi thì cả nhà lo ngại. Đứa bé chỉ giở giời soàng hay là đang nung bệnh gì nặng? Nếu hơi một tý đã đi tìm thầy thuốc thì vừa tốn tiền mà nhiều khi vô ích. Không gì bằng có một ông thầy thuốc sẵn ngay ở trong nhà, nghĩa là mua một quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM ». Đứa bé ho ư? Nó còm ư? Cứ tìm những chữ ấy mà tra, sẽ biết ngay bệnh soàng hay bệnh nặng. Bệnh soàng thì ta chữa lấy, bệnh nặng thì ta biết mà đi tìm thầy.

Quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » của ông y-sỹ Nguyễn-văn-Luyện có ích là thế, cho nên từ Nam chí Bắc không có tờ báo nào là không khen ngợi: ngoài Bắc thì có báo *Trung-bắc Tân-văn, Trung-hòa Nhật-báo, Thực-nghiệp Dân-báo, Vệ-sinh-Báo,* trong Nam thì có *Trung lập-Báo, Lục-tỉnh Tân-Văn,* vân vân.

Quan Bác-sỹ Coppin có làm bài tựa để giới-thiệu cùng quốc-dân. Và lại các chư tôn đã tin dùng sách này đến mấy nghìn quyển thì đủ biết rằng quyển « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » là sách rất hợp thời và thiết dụng hàng ngày trong gia-đình.

Sách « SẢN-DỤC-CHỈ-NAM » bán ở các hàng sách Hanoi và các tỉnh và ở hiệu thuốc CHASSAGNE.

Sách giấy 200 trang, có nhiều [illegible] vẽ, giá 0$75.

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần hỏi điều gì xin cứ đến đây lúc nào cũng có người chực tiếp.

NAM ĐỊNH

Việc giỡ nhà. — Theo như bản-đồ mới của thành phố thì phàm các nhà lá về hàng thứ nhì đổi lên hàng thứ nhất ở trong thành phố thì hạn trong 6 tháng nữa, phải giỡ đi hết. Nếu quá hạn ấy mà không giỡ đi, thì cứ chiếu như nghị-định ngày 24 août 1924 mà đánh thuế, cứ mỗi thước vuông tây là một đồng bạc.

HÀ-ĐÔNG

Ai tín. — Vừa có tin buồn rằng ông Phạm-quang-Đại, ngụ tại Hanoi số nhà 98 hàng Buồm, Bắc-kỳ nhân-dân đại-biểu tỉnh Phú-thọ, Hàn lâm đãi-chiếu tạ-thế hôm qua ở làng Đông-ngạc. Đến ngày mồng chín ta tức là 12 janvier 1927 cất đám. Vậy xin có lời chia buồn cùng quí-quyến.

Mấy điều thỉnh cầu cùng ban hội-đồng cải-lương hương-chính làng Xuân-tảo. *Tiếp theo* — 2) *Việc tài chính* — Phàm trăm công nghìn việc, gây dựng lên được đều dựa nhờ về đường lý tài được sung thiệm hay không; mà ở làng ta tiền quĩ xem ra cũng nhiều thật, nhưng chi ra thì nhiều mà thu vào thì ít, như vậy quĩ một ngày một hết thì còn làm gì được; nên trước hết hãy tính về đường lí tài, mà đường lí tài ở làng ta lại rất là khó, thiết tưởng ngoài sự nung gạch, cũng không có cái gì hơn nữa, tiền vốn mất ít, mà lợi tức lại nhiều, như dân xem chỗ nào đất tốt có thể làm gạch được, trích bán mấy thửa ruộng đấy ra (nếu có chung vào phần ruộng của người nào, xin lấy chỗ khác thay vào), thuê lấy một số thợ thạo nghề, lập thành một lò lớn, còn tài liệu về việc nung gạch, nên dùng những thứ than tây vụn hòa với đất sét, rồi nắm lại, dùng để nung gạch rất tốt, không tốn bằng đun rơm rạ, trên lò gạch thì hấp ngói; trước còn lò lớn, sau tiêu thụ, mở nhiều thêm ra, mà thời buổi bây giờ, gạch ngói lại là một thứ thiết yếu lắm; còn cái vườn ấu-trĩ bỏ không, tưởng nên dùng làm chỗ xếp gạch ngói thì hơn, nếu được như vậy; thì sự thu vào, mới bù được những sự chi ra, mà tiền vốn bỏ ra cũng không là mấy, chỉ độ vài bốn trăm đồng là cùng. Còn như hai cái rộc vào một cái ao vạc (của đền Sóc) thì nên giồng sen hoặc quì, rồi sau cho đấu giá linh trưng, còn những ngòi ở các cánh đồng, nên cho đào sâu thêm, vừa cho có chỗ chứa nước trong khi mưa nhiều, vừa cho thả cá rồi sau cho đấu giá linh trưng, những việc phụ sau này tuy là việc nhỏ, không thấm vào đâu, nhưng tích thiểu thành đa, biết đâu sau này chẳng là một mối thu nhập khá to sao?

f) *Các công nghệ trong làng.* — Trừ một nghề làm ruộng ra, ở làng ta chỉ có nghề làm liềm nữa thôi, mà nghề làm liềm tính ra một người làm suốt ngày ra, chỉ được độ tám xu hay một hào là cùng, còn ngoài giả không có nghề gì khác nữa; một làng đã cải lương như làng Xuân-tảo này, tưởng cũng là một làng khá lớn, đinh số hàng bảy tám trăm người, mà không có một nghề gì đáng gọi là thắng bệ cả, thì nghĩ có buồn không? Xin các ông kíp trù tính mở lấy một xưởng dệt vải trúc-bâu ta (ở Nam-định vừa mới mở, đã chiếm được cái lợi quyền khá lớn về đường nội hóa) mua bán lấy một cái máy dệt ở Nam về, thuê một người thợ khéo về dạy, cho người làng (người không thả-nghệ) ra học làm; thứ vải ấy tiêu-thụ rất mạnh, nếu dồi-dào lại nên mua lấy cái máy dệt khăn mặt (sẽ nói riêng trong bài sau về công-cuộc làm); khi những người học làm đã được thiện nghệ và nhiều rồi, xem thứ nào tiêu thụ mạnh, thì ta hãy dùng nhiều về thứ ấy, để lấy cái lợi đó mà khuếch trương dần ra, làm cho to tát rộng rãi thêm ra thì người trong làng mới được có một cái nghề nghiệp vững vàng, sẽ tránh khỏi những nỗi điêu linh cùng khốn. Nghề nông tuy vẫn là một nghề lớn thật, mà ruộng công ở làng cũng có một số nhiều thật, nhưng số đồng trũng đã chiếm mất quá nửa rồi, thừa ra thì phần tư điền lại chiếm mất một góc nữa, mà những người có tư điền đó phỏng được mấy người và lại nghề làm ruộng có từng vụ một, còn ngày ba tháng tám thì trông cậy vào đâu; buôn bán ư? tiền vốn không có, làm thuê gạo ư? giá thóc lại cao hơn giá gạo, thôi thì mò cua bắt ốc, bới đất lằm than, vật mọi không đủ đút miệng, lại còn khi giỗ ngày tết, tiền đóng gạo góp với xóm làng, làm sao cho đủ được; ấy cái tình cảnh của dân quê ta, quẫn bách là dường nào? Tưởng ai có lòng lo đến hậu vận dân quê cũng phải lấy làm lo sợ vậy.

g) *Những học trò nên có một cái giá-trị riêng không.* — Phàm thời đại nào cũng vậy, nước được giàu dân được khôn, đều phải nhờ về sự học cả, nên những tay bác sĩ, những bác chuyên môn, đã lừng tiếng khắp hoàn-cầu đều bởi đó, xem thế đủ biết cái công-hiệu của sự học cao quí biết đường nào; đến như quốc-gia cũng còn có một cái giá-trị riêng để đãi những bậc học thức, thế mà đến làng ta tuyệt nhiên không có cái gì để gọi là có chút hi vọng cho lũ thiếu niên lấy làm vui lòng mà ra công cố theo đòi về sự học cả; ngay như những ông nhị tam trường, đã từng lao tâm tiêu tứ trong vòng đèn sách mười năm, mà từ khi khoa cử bị bãi đến giờ, ông nào nhờ được thanh vân nhẹ bước, công thành danh toại thì thôi, còn ra những ông không được cái dịp may mắn đó, mà phải kiếm cách gỡ đầu trẻ làm kế sinh nhai, thôi thì những việc tạp dịch trong làng, như tuần giờ canh gác, chẳng khác gì một hạng tráng-đinh, cũng phu chuyển, cũng hầu lượt, có sơ suất ra, nào trách phạt, nào biện bản; những nỗi khổ thống đó còn biết kêu ai, mà có phải những ông ấy là hạng người thừa đâu? vẫn thường dùng những điều nghe biết khi xưa, đem ra mà khai tâm luyện tính cho bọn thiếu niên sau này, khiến cho sau này lớn lên thành một người hữu dụng cho xã-hội; thế thì cái công xây tường đắp móng của các ông ấy có phải là nhỏ đâu! Thế mà trong một năm trước các ông ấy đã có lên nói với hội-đồng, hội-đồng cũng có hứa cho, nhưng làng mặc làng, xóm mặc xóm, người cho mặc cho, kẻ bắt cứ bắt, không lẽ một lí cũng lại phiền phải nói hội-đồng hay sao? Trừ ra một vài ông thuộc về họ với các vị trong làng là mới được cái hân-hạnh đó thôi.

Thiết tưởng có một cái giá trị riêng để những bậc học thức đó mới phải; có phải là quí riêng người ta đâu, mà chính là quí sự học đó; mà lại là tấm gương phản chiếu cho bọn thiếu niên sau này cứ ra công cố sức mà học, vậy chúng tôi cũng vẫn biết rằng, những công sự đền là việc tất nhiên, ai cũng phải có; nhưng chẳng thà không có thì không có cả cho xong, sao khóa sinh tây thì có, mà khóa sinh ta lại không, hay là cái học kiếm gạo thì quí, mà cái học khăn ông vải lại không đáng quí sao! và lại, các ông đã giàu công tâm, nghị lực, được làng bầu ra để làm việc cho làng. chứ có phải như một hạng sâu mọt ở xã nào đâu! chắc các ông xét thấy các lẽ đó, mà vui lòng muốn cho làng ta chóng được bước lên con đường tiến-hóa về tinh-thần, nâng cao cái trình-độ của học trò, làm thành một biên bản, từ những tạp dịch trong làng như tuần giờ, canh gác, phu chuyển cho những ông đã từng tráng nhất nhì trường, các hạng cựu tuyển khóa sinh, cùng những hạng mới tráng bằng sơ-học yếu-lược, mà người đã đến tuổi (đây chúng tôi xin trừ tạp dịch trong làng thôi, còn như để điều sưu dịch của nhà nước là nghĩa vụ người dân, ai cũng phải thế, chúng tôi không dám nói), chắc rằng các ông sẽ không hẹp hòi gì, mà ưng cho như thế, cái hiệu quả về việc học ở làng ta chắc một ngày sẽ được tốt tươi, thì quí tính phương danh của các ông sẽ lưu truyền bất hủ với cỏ cây làng Xuân-tảo vậy.

Những việc mà chúng tôi thỉnh cầu cùng các ông trên đây toàn là những việc khẩn-yếu, có quan-hệ đến danh giáo, có ảnh hưởng đến hậu vận nước nhà, mà nhất là làng ta đó, tưởng các ông đã giàu lòng công tâm nghị lực cũng như một cái cột đá của làng, mà nhân dân ai cũng đều ỷ-vọng vào đấy, vậy thì những việc đó làm được hay không làm được, thành hiệu hay không thành hiệu, đều ở trong tay các ông cả, mà làng thịnh-vượng được tiến-hóa được về đường tinh-thần, cũng đều trông mong về các ông cả, vậy xin các ông xét xem việc gì nên thương-thuyết với các quan trên rồi mới làm được, thì nên thương-thuyết ngay cho. còn việc gì tự làng làm được, thì các ông nên ưng chuẩn ngay cho, thì thật là may lắm; thiết tưởng các ông đã có công xây tường đắp móng cho làng về đường vật chất mà đã được tốt tươi hoa mỹ đường nào, thì còn việc khai hóa về đường tinh-thần nữa, chắc các ông cũng chẳng quản gì mà không ưng cho. Chúng tôi vẫn biết rằng: « bất tại kỳ vị, bất mưu kỳ chính » thật nhưng câu đó đối với cổ thời thì đúng chứ đối với thời buổi này, thì trái nhau xa; nếu ai cũng nghĩ như thế cả, thì ai lo phận nấy, cần phải bàn hội-đồng hương chính mà làm gì, mà nhà nước định làm việc gì cứ làm, còn cần hỏi ý-kiến công chúng mà làm gì. Cũng có người nói: hãy lo tu thân, rồi hãy tính việc khác, nhưng câu ấy dùng trong cái thời rất thái-bình thì hợp, chứ cái thời buổi này là thời buổi bán khai, các công việc cần phải mở mang, mà muốn được cái kết quả hay cho công cuộc làm, lại cần phải biết đến cái ý-kiến chung của công chúng mới mong hoàn thiện được, mà những việc chúng tôi phô bày cùng các ông đều là những việc thiết yếu, cần phải có ngay, chứ cứ kể ra, thì còn nhiều việc khác, mà chúng tôi không thể nói hết được; mà những việc đó, chắc rằng các ông cũng đã thừa biết cả rồi, nhưng không hiểu vì sao mà không chấn hưng lên được, nên chúng tôi bất đắc dĩ phải bộc bạch ra đây: chắc các ông đã từng nổi tiếng trong làng cải lương, cũng không đến nỗi mưa qua đầu vịt như ăng nào vậy?

Phái thiếu-niên học sinh

BẮC-GIANG

Một tiệc sâm-banh — Bản quán tiếp được bài sau này:

Sang hôm 31 décembre 1926 ở dinh quan Tuần-phủ có đặt tiệc để mừng quan án Đỗ-dương-Thanh sắp về hưu, lúc tiệc *Champagne*, ông phủ Lạng-giang thay mặt hàng tỉnh đọc bài chúc từ, nay đăng nguyên văn như sau này:

Thưa cụ lớn án, và các ngài,

Nay có tin cụ-lớn sắp được vinh hồi, các quan hàng tỉnh nghĩ đến tình hữu-ái trong quan giới, có ý lấy làm quyến luyến, nên đặt ra bữa tiệc này để hoan tiễn, lại có các viên chức quí tòa và các ông dân-hội nghị-viên quang cố, thực là trân trọng vui vẻ bội phần.

Ý chúng tôi thiển nghĩ rằng: sự công danh phú quí ở đời là một vật rất quí báu, chỉ trừ ra một phái người xuất-thế, là ít hâm mộ mà thôi, còn thì ai là chẳng sẵn lòng ham muốn mà sự ham muốn ấy tưởng không có giới hạn nào cả, song sự ham muốn ấy phần nhiều ở về lúc cường-niên, chứ đến khi đã vãn-niên, công thành danh toại, mà được trí sự, nhường lại cái gánh vác nặng nề cho bọn hậu tiến, để mình được an nhàn mà vui thú lúc tuổi già, thì sự đó tưởng cũng nhân sở đồng tình.

Chúng tôi được biết rõ cụ-lớn là ông quan thuần túy về đằng cựu-học trung hậu, nhân-từ, thanh liêm, về đằng khoa giáp, đỗ không cao lắm, nhưng cũng là đại khoa, về đằng quan-giai, tuy chưa cực phẩm, nhưng không phải quan nhỏ, của không cực phú nhưng không nghèo, con tuy không nhiều, nhưng cũng chẳng ít, mà có một điều rất sung sướng là trên hai cụ-cố vẫn còn mạnh khỏe, cập kiến sinh phong, đối với đàn con đàn cháu thì mình đã là bực cha bực ông mà đối với bề trên, thì vẫn còn phải giữ đạo làm con, nay được nối hưu, lại tiện sự thần hôn, cái hạnh phúc ấy, tưởng tất cả quan lại Bắc-kỳ không ai có, chúng tôi thực thèm muốn ước ao mà không sao được.

Nghĩ đến sự trong gia đình cụ-lớn như vậy, thì tưởng dù công danh phú quí đến đâu nữa, cũng là sự vui giả, mà đến cái thiên-luân lạc sự ấy mới là thật vui thực.

Nay nếu chính-phủ thăng bổ cụ-lớn lên chức tha-miễn, để cho hai cụ-cố được thêm vui, thì bữa tiệc này là chúc mừng cụ-lớn vinh thăng, không thế chẳng nữa, thì là bữa tiệc chúc mừng cụ-lớn vinh-hồi.

Vậy xin cùng dâng cốc rượu để chúc hai cụ-cố, cụ-lớn và cả bảo quyến phúc lộc thọ khang ninh.

Tước ký.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salól
và chất: Urojormine

Giá 1$80 một hộp

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Gia tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Hoàng-Quang-Thiện

BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Rượu bồ-đào:

« TONIQUE TONKINOIS »

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho bọn con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ! 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

[illegible]

CHU' TÔN!
ai muốn ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau dóc giong,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thong mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buội bậm dơ dáy
hay là có vật độc.
Thì cũng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mủi, Khan cổ, Khao tiếng,
nóng lạnh cùng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọ
RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh ghip và bệnh sốt rét thường hay thấy trong minh mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau minh, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém bẩn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì dễ khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến dạ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghip mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau minh, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
68, *Rue des Cantonnais, 68*
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vóc nhiễu, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nhiễu, lĩnh, lụa, băng, quế, vân vân. cả hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.

Nay mới có dạ các màu, lãng thảm, [illegible] đen và cái màn rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần mời đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch
YU-WO-TSÉONG

3015

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

RHUM du PILAR

Mỗi chai. . . . . **1$60**

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua,
vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT
CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên
Tại đất cả các thuộc-địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

[illegible] tất cả các nhà bào-chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Mal de Dos et Acide Urique

L'acide urique est un poison qui reste dans le sang par suite de la faiblesse des reins.

Si vous êtes sujet aux douleurs rhumatismales, au Lumbago, à la sciatique, aux douleurs de reins et si vous éprouvez de nombreux malaises, songez à l'acide urique qui, probablement, empoisonne votre sang.

Faites-le disparaître en employant les Pilules Foster. Vous serez vite satisfait de les avoir prises.

C'est un traitement qui, en purifiant le sang, a une action favorable sur la santé en général.

Il est surtout recommandé aux arthritiques d'employer les Pilules Foster par cures régulières. Ils sont certains d'en retirer un véritable bien-être.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie
La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr.
Toutes Ph^ies^ ou f^rs^, H. Binac, Pharmacien,
25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp
Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-làng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

VẬY ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

EAU KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre:* **2$10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »
MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

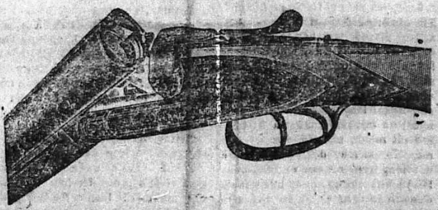

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE
THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX
Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi,
đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.
Kiến-hiệu lạ thường **Không sót**
Để lâu không hỏng **Rẻ tiền**
Giá một lọ có cả ống nhỏ giọt. . . . . **0$90**
ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

BỊNH TIÊM-

Trị cách mới, có thuốc uống vào lô

thuốc liều **SIGMARGY**

Thuốc liều Sigmargyl, *trong đời có một, kiện-nghiệm hơn hết thuốc giỏi trị bịnh tiêm-la đã có danh*
Thuốc liều Sigmargyl, *uống vào, bất kỳ bịnh lâu mau, vít t máu me tươi tốt lại, rất lẹ.*
Thuốc liều Sigmargyl, *không độc-địa, uống khỏi lo lưu động c tử cũng trong ruột gan chi cả.*
Thuốc liều Sigmargyl, *nhiều quan thầy trị bịnh tiêm-la giỏi thường, cho là thuốc linh thiệt, không k*
Thuốc liều Sigmargyl, *uống thế thuốc chích hay thật, dùng lại kinh đảo.*

Nói tóm lại, thuốc ấy linh hay đa nhiều quan Lương-y cao học nh tường rõ thì hỏi cùng các tiệm thuốc bài rao, nói về:

Bịnh tiêm-la và cách trị bằng t

SIGMARGYL

Hãng làm: LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE, 2, Place du Théâtre-Fra
Thuốc liều SIGMARGYL *có bán cùng các nhà bán th*

SỮA BÒ HIỆU BERN

là
thứ đồ ăn nhứt
cho người ló
và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụ

- Bán tại: L'Union Commerciale Indoch Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, B Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Q Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pno

---

Cách chế-tạo tối-tân của
HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiế giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về s các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tinh-chất hay của các kiểu xe kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIE

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 qu

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút

[illegible]

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng

[illegible]

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEM

[illegible]

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEIL

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-